

M.A.T. વિભાગની સમજૂતી માટે વિસ્તૃત જવાબો સાથેની... **નવી આવૃત્તિ**

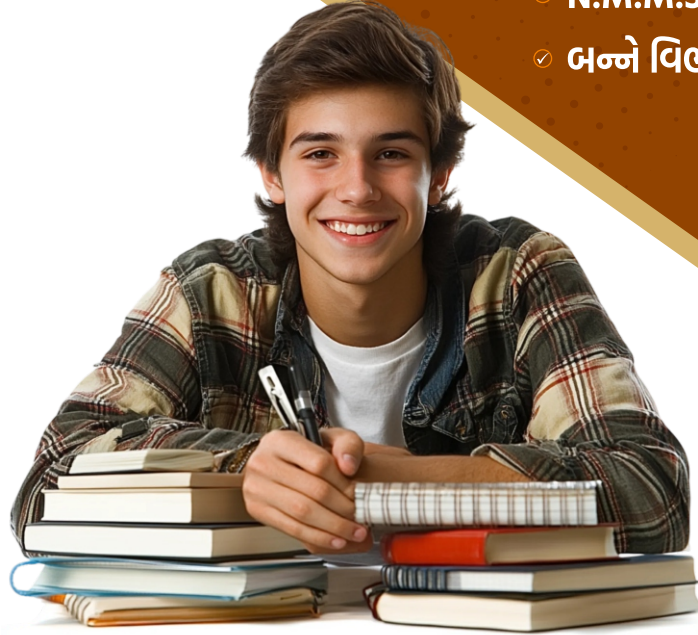
પરીક્ષાની તૈયારી કરવા માટે ગુજરાતમાં સૌથી વધુ વેચાણ ધરાવતું પુસ્તક

N.M.M.S.

અલંકાર વિદ્યાર્થીમિત્ર (પ્રેક્ટિસ વર્ક, સ્વાધ્યાયપોથી અને માર્ગદર્શિકા)

- ✓ ખૂબ જ ઓછા સમયમાં સંપૂર્ણ તૈયારી કરવા માટેનું પુસ્તક....
- ✓ NCERT મુજબ નવા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે અભિયોગ્યતા કસોટી વિભાગ...
- ✓ વર્ષ 2018 થી 2025 સુધીના પ્રશ્નપત્રો તથા વિગતવાર સોલ્યુશન્સ...
- ✓ N.M.M.S. ની સાથેસાથે જ્ઞાનસાધના શિષ્યવૃત્તિ પરીક્ષા માટે પણ ઉપયોગી.
- ✓ બન્ને વિભાગોમાં પૂરતા પ્રશ્નો અને જવાબો...

Latest Edition

Alankar
Vidhyarthimitra App. ડાઉનલોડ કરો

M.A.T. વિભાગની સમજૂતી માટે વિસ્તૃત જવાબો સાથેની નવી આવૃત્તિ

N.M.M.S.

પરીક્ષાની તૈયારી કરવા માટે ગુજરાતમાં સૌથી વધુ વેચાણ ધરાવતું પુસ્તક

અલંકાર વિદ્યાર્થીમિત્ર

[પ્રેક્ટિસ વર્ક, સ્વાધ્યાયપોથી અને માર્ગદર્શિકા]

જ્ઞાનસાધના પરીક્ષાની તૈયારી
માટેનું સહાયક પુસ્તક

વિશેષતાઓ...

- ખૂબ જ ઓછા સમયમાં સંપૂર્ણ તૈયારી કરવા માટેનું પુસ્તક..
- NCERT મુજબ નવા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે અભિયોગ્યતા કસોટી વિભાગ..
- ગત વર્ષ 2018થી 2025ના પ્રશ્નપત્ર તથા વિગતવાર સોલ્યુશન..
- બન્ને વિભાગોમાં પૂરતા પ્રશ્નો અને જવાબો...

વધારે પ્રેક્ટિસ માટે
ALANKAR EXAM WORLD
એપ્લિકેશન ડાઉનલોડ કરો

વિદ્યાર્થીનું નામ :

વર્ગ :

હાજરી નંબર :

શાળાનું નામ :

વર્ગશિક્ષકશ્રીનું નામ :

Z-18

011125

અલંકાર પબ્લિકેશન

Contact us.

9726437575, 9558047575

alankarpublication@yahoo.com

www.alankarpublication.com

like us : alankarpublication

Alankar®
Publication

M.R.P.: ₹ : 280.00

પ્રસ્તાવના

વર્તમાન સમયમાં અભ્યાસ અને કારકિર્દીના ક્ષેત્રમાં સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓનો વ્યાપ વિસ્તર્યો છે. આ સ્પર્ધાઓ વ્યક્તિને પોતાનામાં પડેલા શ્રેષ્ઠ તત્ત્વને બહાર લાવવાની તક પૂરી પાડે છે. સરકારી કે ગ્રાન્ટેડ શાળાઓમાં ધોરણ-8માં અભ્યાસ કરી રહેલી તેજસ્વી બાળપ્રતિભાઓને ખીલવાનો અને ખૂલવાનો અણમોલ અવસર પ્રદાન કરતી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા એટલે રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા પ્રતિ વર્ષ લેવામાં આવતી **NMMS (National Means cum Merit Scholarship)**. વર્ષ-2011થી આ પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. દર વર્ષે દોઢ લાખથી વધુ વિદ્યાર્થીઓ આ પરીક્ષા આપે છે. તેમાં જિલ્લાવાઈઝ તૈયાર કરાયેલ મેરિટયાદીમાં સ્થાન પામેલાં 5000 જેટલાં વિદ્યાર્થીઓને ભારત સરકારના માનવસંસાધન અને વિકાસ મંત્રાલય, નવી દિલ્હી તરફથી ધોરણ-9 થી 12ના અભ્યાસ દરમિયાન પ્રતિ માસ રૂ. 1000/- શિષ્યવૃત્તિ બેંક મારફત ચૂકવાય છે. આમ, આ પરીક્ષા બાળકોને આગળના અભ્યાસ માટે આર્થિક રીતે સારી એવી મદદ પૂરી પાડે છે. વળી જ્ઞાનસાધના પરીક્ષાની તૈયારી માટે આ પુસ્તક સહાયક રહેશે. આગળ જતાં સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ આપવામાં પણ ઉપયોગી સાબિત થશે.

આ પરીક્ષામાં મુખ્ય બે વિભાગો : (1) માનસિક અભિયોગ્યતા અને (2) અભ્યાસિક અભિયોગ્યતા હોય છે. જેમાં માનસિક અભિયોગ્યતા વિભાગમાં 90 ગુણના પ્રશ્નો તેમજ અભ્યાસિક અભિયોગ્યતા વિભાગમાં ગણિત-30 ગુણ, વિજ્ઞાન-30 ગુણ અને સામાજિક વિજ્ઞાન-30 ગુણ મળીને કુલ 90 ગુણના પ્રશ્નો પૂછાય છે. જેમાં વિષયવસ્તુ ધોરણ-7 તથા 8ના પ્રથમ સત્ર સુધીના પાઠ્યક્રમમાંથી હોય છે. આમ, કુલ 180 પ્રશ્નોનું પ્રશ્નપત્ર રહે છે.

આ પુસ્તકમાં માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી માટે છેલ્લાં સાત વર્ષનાં પ્રશ્નપત્રોનાં અવલોકનના આધારે તારવવામાં આવેલા કુલ 24 પેટર્ન પ્રશ્નો વિશેષ સમજૂતી, ઉદાહરણ સાથે આપવામાં આવ્યાં છે. જેથી બાળકો આ વિભાગની ઉત્તમ તૈયારી કરી શકે. વિષયવસ્તુના વિભાગમાં પણ પાઠ્યક્રમના જરૂરી તમામ મુદ્દાઓનો સમાવેશ થઈ જાય તે રીતે પ્રશ્નો મૂકવામાં આવ્યા છે. બંને વિભાગમાં કુલ મળીને 2500 થી પણ વધુ પ્રશ્નો આપવામાં આવ્યા છે. જેનો મહાવરો બાળકને આ પરીક્ષા માટે પૂર્ણતઃ સુસજ્જ બનાવશે. આ ઉપરાંત બાળકને પરીક્ષાપદ્ધતિનો પૂરતો ખ્યાલ મળી રહે એ માટે નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર તથા OMR SHEETનો નમૂનો પણ આપવામાં આવ્યો છે.

છેલ્લાં બે વર્ષોમાં રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા N.M.M.S. કસોટીના પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખામાં કેટલાક ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે. જેને અનુલક્ષીને આ પુસ્તકમાં પણ જરૂરી ફેરફારો કરી એ બાબતોને સમાવવામાં આવી છે. તદ્ઉપરાંત આ પ્રેક્ટિસર્વકમાં માત્ર સાંકેતિક જવાબચાવી આપવાના બદલે વિદ્યાર્થી સંપૂર્ણ સમજ પ્રાપ્ત કરી શકે તે ઉદ્દેશ્યથી વિસ્તૃત વર્ણન સાથેની જવાબચાવીઓ રજૂ કરવામાં આવી છે. વર્ષ 2018 થી 2025 સુધીમાં N.M.M.S. પરીક્ષામાં પૂછાયેલા વિભાગ-1. માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી (M.A.T.)નું પ્રશ્નપત્ર તેના સમજૂતી સાથેના જવાબો સહિત સામેલ કરવામાં આવ્યું છે. આ રીતે આ પુસ્તક બાળક માટે એક ટોટલ લર્નિંગ પેકેજ બની રહેશે. હાલમાં સરકારશ્રી દ્વારા જ્ઞાન સાધના યોજના અન્વયે રાજ્યકક્ષાએથી ધોરણ-8ના બાળકો માટે શિષ્યવૃત્તિ પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. તેની તૈયારી માટે પણ આ પુસ્તક મહદ અંશે ઉપકારક બની રહેશે. બાળકો એક જ પુસ્તક વડે બે અલગ-અલગ પરીક્ષાઓની તૈયારી કરી શકશે જે આનંદની વાત છે.

આમ તો આ પુસ્તકની રચના એવી રીતે કરવામાં આવી છે કે બાળક જાતે જ સંપૂર્ણ તૈયારી કરી શકે. શિક્ષકો અને વાલીઓ આ પુસ્તકની મદદથી વિદ્યાર્થીને વધુ સારી તૈયારી કરવામાં માર્ગદર્શક બની શકે તેવું આયોજન પણ આ પુસ્તકમાં છે.

વિદ્યાર્થીઓને ખૂબ જ ઉપયોગી થાય એવું આ પુસ્તક તૈયાર કરવામાં સહાયરૂપ થયેલા સહુનો હૃદયપૂર્વક આભાર.

— લેખક અને પ્રકાશક

મનમાં કેટલાંક ઉદ્ભવતાં પ્રશ્નોનું નિરાકરણ

પ્રશ્ન-1 : N.M.M.S.ની પરીક્ષા કોણ આપી શકે ?

ઉત્તર : ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષમાં ધોરણ-8માં સરકારી ગ્રાન્ટેડ શાળામાં અભ્યાસ કરતા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓ આ પરીક્ષા આપી શકે છે. તેમના પરિવારની વાર્ષિક આવક 1,50,000 કરતાં વધુ ન હોવી જોઈએ.

પ્રશ્ન-2 : શું સ્વનિર્ભર પ્રાથમિકશાળામાં અભ્યાસ કરતું બાળક આ પરીક્ષા આપી શકે ?

ઉત્તર : ના. નોન ગ્રાન્ટેડ ખાનગી શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા બાળકો આ પરીક્ષા આપી શકતા નથી.

પ્રશ્ન-3 : આ પરીક્ષા પાસ કરવાથી કેટલી શિષ્યવૃત્તિ મળે ?

ઉત્તર : શિષ્યવૃત્તિ મેળવવા માટે પરીક્ષામાં માત્ર પાસ થવું પૂરતું નથી. આ એક સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા છે. જેમાં મેરિટના આધારે પસંદગી પામેલ વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ-9થી 12 ના અભ્યાસ માટે પ્રતિ માસ રૂ. 1,000/- લેખે કુલ રૂ. 48,000/- શિષ્યવૃત્તિ મળે છે. ગુજરાત રાજ્યમાં દર વર્ષે એકથી દોઢલાખ બાળકો આ પરીક્ષા આપે છે. જે પૈકી 5097 વિદ્યાર્થીઓને મેરિટના ધોરણે આ શિષ્યવૃત્તિ મળી શકે છે.

પ્રશ્ન-4 : શું સમગ્ર ગુજરાતની સળંગ મેરિટ યાદી હોય છે ?

ઉત્તર : ના. N.M.M.S. શિષ્યવૃત્તિ માટે જિલ્લા વાઈઝ અલગ મેરિટ યાદી તૈયાર થાય છે. ગુજરાત રાજ્યની કુલ 5097 પૈકી જિલ્લા દીઠ ક્વોટા નક્કી કરાય છે. તેમજ તે મુજબ જે તે જિલ્લાનું મેરિટ તૈયાર કરાય છે.

પ્રશ્ન-5 : આ પરીક્ષામાં મેરિટમાં સ્થાન મેળવવા શી તૈયારી કરવી જોઈએ ?

ઉત્તર : આ પરીક્ષામાં કુલ બે વિભાગો હોય છે. (1) માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી અને (2) શાળાકીય અભિયોગ્યતા કસોટી. જેના પ્રશ્નપત્રના માળખાને અનુરૂપ સંપૂર્ણ તૈયારી કરાવતું પુસ્તક "અલંકાર વિદ્યાર્થી મિત્ર N.M.M.S. પ્રેક્ટિસ વર્ક" આપે પસંદ કર્યું છે તે બદલ સૌ પ્રથમ આપને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન. આ પુસ્તકમાં આપેલ રીતો સમજી અને સ્વાધ્યાયનો મહાવરો કરવાથી નિશ્ચિત પણે સારું પરિણામ મેળવી શકાય છે. આ ઉપરાંત વિશેષ તૈયારી માટે ધોરણ-7 અને ધોરણ-8ના ગણિત, વિજ્ઞાન તેમજ સામાજિક વિજ્ઞાનના વિષયના પાઠ્યપુસ્તકોનું સમજપૂર્વક અધ્યયન આપને ઉપયોગી નીવડશે.

પ્રશ્ન-6 : આ પરીક્ષા માટે કોઈ ઓનલાઈન ક્લાસ ઉપલબ્ધ છે ?

ઉત્તર : દીક્ષા પોર્ટલ પર સંધાન-NMMS નામથી નિઃશુલ્ક ઓનલાઈન વર્ગ ઉપલબ્ધ છે. તદ્દુપરાંત ગુજરાત શૈક્ષણિક અને ટેકનોલોજી ભવનની યુટ્યૂબ ચેનલ G.I.E.T. ઉપર પણ N.M.M.S.સંધાન શીર્ષકથી આ પરીક્ષાના વિડિયોઝ ઉપલબ્ધ છે. આ ઉપરાંત પુસ્તકનાં પહેલાં પેજ પર આપેલ QR કોડના માધ્યમથી ALANKAR EXAM WORLD એપ્લિકેશન ડાઉનલોડ કરી ટેસ્ટ આપી શકો છો.

પ્રશ્ન-7 : આ પરીક્ષાનું માળખું કેવું હોય છે ?

ઉત્તર : પરીક્ષામાં કુલ 180 ગુણના 180 પ્રશ્નો પૂછાય છે. દરેક પ્રશ્ન એક ગુણનો હોય છે. M.C.Q. એટલે કે બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના ઉત્તર OMR ઉત્તરવાહીમાં વર્તુળને ઘાટું કરીને (●) ઉત્તર આપવાના હોય છે. જેની ચકાસણી સંપૂર્ણ કમ્પ્યુટરાઈઝડ પદ્ધતિથી થાય છે. પરીક્ષાનો સમય 3 કલાક એટલે 180 મિનિટનો હોય છે.

પ્રશ્ન-8 : M.A.T. વિભાગમાં કેવા પ્રશ્નો પૂછાય છે ?

ઉત્તર : આમ તો 90 ગુણના આ વિભાગ માટે કોઈ નિશ્ચિત માળખું સ્વીકારાયું નથી; પરંતુ વિદ્યાર્થીની માનસિક અભિયોગ્યતા ચકાસી શકાય તેવા અંક શ્રેણી, આકારનું વિશ્લેષણ, ચડતો-ઊતરતો ક્રમ, સંકેતીકરણ, અલગ વિકલ્પ, દર્પણ આકૃતિ, સમસંબંધ, નિશાની બદલવી, લોહીના સંબંધો, દિશાઓની ઓળખ, વય આધારિત કોયડાઓ વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછાતા હોય છે. છેલ્લા દસ વર્ષના પ્રશ્નપત્રોનું મનોવૈજ્ઞાનિક વિશ્લેષણ કર્યા પછી આ પુસ્તકનો M.A.T. વિભાગ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. જેના લીધે તમે સંપૂર્ણ તૈયારી માટે પૂરતો મહાવરો કરી શકો.

પ્રશ્ન-9 : S.A.T. વિભાગમાં કેવા પ્રશ્નો પૂછાય છે ?

ઉત્તર : આ વિભાગમાં ગણિતના 20, વિજ્ઞાનના-35 અને સામાજિક વિજ્ઞાનના 35 પ્રશ્નો પૂછાય છે. જેમાં ધોરણ-7ના પાઠ્યક્રમ તથા ધોરણ-8ના પ્રથમ સત્રના પાઠ્યક્રમમાંથી પ્રશ્ન પૂછાય છે. તૈયારી માટે પ્રત્યેક પ્રકરણમાંથી નમૂનારૂપ પ્રશ્નો આ પુસ્તકમાં આપેલ છે. વિશેષ તૈયારી માટે તમે અલંકાર સ્ટડી મટીરિઅલનો પણ ઉપયોગ કરી શકો છો.

અનુક્રમણિકા

ખંડ	ક્રમ	વિભાગ / પ્રકરણ	પા.નં.	ખંડ	ક્રમ	વિભાગ / પ્રકરણ	પા.નં.
માનસિક ક્ષમતા કસોટી				1	17	કૌટુંબિક સંબંધ નક્કી કરવો.	53
1	1	શ્રેણી પૂર્ણ કરો.	7	1	18	દિશા અને અંતર આધારિત પ્રશ્નો	55
1	2	આકૃતિનું વિશ્લેષણ	12	1	19	ઉંમર આધારિત કોયડાઓ.	57
1	3	અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.	17	1	20	હરોળમાં સ્થાન નક્કી કરવું.	59
1	4	ગુજરાતી મૂળાક્ષરો અને સંકેતો	20	1	21	ઊંચું-નીચું, નાનું-મોટું નક્કી કરવું.	61
1	5	અલગ આકૃતિ ઓળખો	21	1	22	અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોની શ્રેણી	63
1	6	સાંકેતિક ભાષા	25	1	23	શ્રેણી આધારિત વિશેષ પ્રશ્નો	65
1	7	અલગ પડતું જૂથ ઓળખો.	27	1	24	મહાશબ્દ કોણ ?	67
1	8	કોણ અલગ પડે છે ?	29	1	25	કેટલાક વિશિષ્ટ પ્રશ્નો	68
1	9	દર્પણ આકૃતિ	31	1	26	ગાણિતિક સંબંધ દર્શાવતી આકૃતિ	69
1	10	પાણીમાં પ્રતિબિંબ	35	શાળાકીય અભિયોગ્યતા કસોટી			
1	11	સંબંધ ઘટાયક કસોટી	38	2	1	ગણિત	71
1	12	સંબંધ આકૃતિ	41	2	2	વિજ્ઞાન	84
1	13	તાર્કિક ક્રમમાં ગોઠવો	44	2	3	સામાજિક વિજ્ઞાન	95
1	14	ગાણિતિક ચિહ્નો બદલીને સાદું રૂપ આપો...	45	પ્રશ્નપત્ર વિભાગ	1	નમૂનારૂપ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર	108
1	15	નિશાનીનો યોગ્ય ક્રમ નક્કી કરો.	48		2	તા. 23-12-2018નું પ્રશ્નપત્ર	117
1	16	વાર અને દિવસની ગણતરી કરવી.	50		3	તા. 22-12-2019નું પ્રશ્નપત્ર	122
					4	તા. 14-03-2021નું પ્રશ્નપત્ર	131
					5	તા. 17-04-2022નું પ્રશ્નપત્ર	139
					6	તા. 12-02-2023નું પ્રશ્નપત્ર	148
					7	તા. 17-04-2024 નું પ્રશ્નપત્ર	167
					8	તા. 22-02-2025 નું પ્રશ્નપત્ર	183
				*	સમજૂતી સાથેના જવાબો		199

NMMS સાંકલ્ય MAT APP

- ✓ જવાબની સમજૂતી સાથેના 2500 પ્રશ્નો
- ✓ દરેક ક્વિઝમાં નવિન પ્રશ્નો
- ✓ ક્વિઝને અંતે રીઝલ્ટ, ઓવરવ્યૂ અને ગ્રેડ
- ✓ APP INSTALL કરવા માટે QR Code સ્કેન કરો.

આ વિભાગનો ઉદ્દેશ્ય વિદ્યાર્થીની માનસિક ક્ષમતા ચકાસવાનો છે. આ માટે કોઈ ચોક્કસ પેટર્નના પ્રશ્નો જ પૂછવા તેવી યોજના નથી. છેલ્લાં નવ વર્ષનાં પ્રશ્નપત્રોનું અવલોકન કરતા કુલ 24 પેટર્નના પ્રશ્નો પૂછાયેલા જોવા મળે છે.

અહીં આ 24 પેટર્નની સમજૂતી સાથે તે પ્રશ્નોને સરળતાથી કઈ રીતે ઉકેલી શકાય તેની ટિપ્સ આપવામાં આવી છે.

સામાન્ય રીતે શ્રેણી પૂર્ણ કરો, મૂળાક્ષરોને ક્રમમાં ગોઠવો, અલગ પડતું ઓળખો, દર્પણ આકૃતિઓ અને પાણીમાં પ્રતિબિંબ જેવા પ્રશ્નો વધુ પ્રમાણમાં પૂછાય છે. આથી તેનો મહાવરો વિશેષરૂપે થઈ શકે તેવું આયોજન કરેલું છે. ત્રણ વર્ષમાં માત્ર એક-બે પ્રશ્નો જ પૂછાયા હોય તેવા પ્રકારના પ્રશ્નોનો પણ અહીં સમાવેશ કર્યો છે; અલગત ઓછી માત્રામાં.

માત્ર 2013માં ભાષાના 40 ગુણના પ્રશ્નો પૂછાયા હતા, પરંતુ રાષ્ટ્રીય કક્ષાએથી નક્કી કરવામાં આવેલી માર્ગદર્શિકા અનુસાર આ વિભાગમાં માત્ર માનસિક ક્ષમતા ચકાસણીના પ્રશ્નો જ પૂછવાના હોઈ 2014થી તેનો સમાવેશ આ વિભાગમાં કરવામાં આવતો નથી. જેથી આપણે પણ અહીં એ પ્રશ્નોને અવગણ્યા છે.

આ 24 પેટર્નના પ્રશ્નો આ પરીક્ષા તેમજ ભવિષ્યની અન્ય સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં પણ આપને ઉપયોગી થશે એવી શ્રદ્ધા છે...

- પ્રકાશક

વિભાગ - 1

માનસિક ક્ષમતા કસોટી

1	શ્રેણી પૂર્ણ કરો.	13	ગાણિતિક ચિહ્નો બદલીને સાદું રૂપ આપો...
2	આકૃતિનું વિશ્લેષણ	14	નિશાનીનો યોગ્ય ક્રમ નક્કી કરો.
3	અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવો.	15	વાર અને દિવસની ગણતરી કરવી.
4	ગુજરાતી મૂળાક્ષરો અને સંકેતો	16	કૌટુંબિક સંબંધ નક્કી કરવો.
5	અલગ આકૃતિ ઓળખો	17	દિશા અને અંતર આધારિત પ્રશ્નો
6	સાંકેતિક ભાષા	18	ઉંમર આધારિત કોયડાઓ.
7	અલગ પડતું જૂથ ઓળખો.	19	હરોળમાં સ્થાન નક્કી કરવું.
8	કોણ અલગ પડે છે ?	20	ઊંચું-નીચું, નાનું-મોટું નક્કી કરવું.
9	દર્પણ આકૃતિ	21	અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોની શ્રેણી
10	પાણીમાં પ્રતિબિંબ	22	શ્રેણી આધારિત વિશેષ પ્રશ્નો
11	સંબંધ ઘટાયક કસોટી	23	મહાશબ્દ કોણ ?
12	સંબંધ આકૃતિ	24	કેટલાક વિશિષ્ટ પ્રશ્નો
13	તાર્કિક ક્રમમાં ગોઠવો	26	ગાણિતીક સંબંધ દર્શાવતી આકૃતિ

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં સંખ્યાઓની સાંકળ (શ્રેણી) આપવામાં આવેલી હોય છે. આ શ્રેણીનાં ક્રમિક પદો એક-બીજા સાથે કોઈ ચોક્કસ સંબંધથી જોડાયેલાં હોય છે. આપણે આ સંબંધ શોધી શ્રેણીમાં પ્રશ્નની અંદર આપેલા છેલ્લા પદ પછી કયું પદ આવશે તેનો અંદાજ લગાવી જવાબ શોધવાનો હોય છે. દા.ત. 1, 3, 5, 7, અહીં જોઈ શકાય છે કે શ્રેણીનાં બે ક્રમિક પદો વચ્ચે તફાવત 2 છે. આ રીતે ગણતરી કરતા 7 પછીનું ક્રમિક પદ $7 + 2 = 9$ હશે તેવું અનુમાન થઈ શકે છે.

આ પ્રકારના પ્રશ્નનો ઉકેલ મેળવવા માટે નીચેના જેવી કેટલીક શ્રેણીઓ યાદ રાખવાથી ફાયદો થઈ શકે છે :

એકી સંખ્યાઓ	: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15,
બેકી સંખ્યાઓ	: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16,
પ્રાકૃતિક સંખ્યાઓ	: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
પૂર્ણ સંખ્યાઓ	: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
પૂર્ણવર્ગ સંખ્યાઓ	: 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49, 64, 81, 100....
પૂર્ણઘન સંખ્યાઓ	: 1, 8, 27, 64, 125, 216.,
અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ	: 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19,
વિભાજ્ય સંખ્યાઓ	: 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18, 20,®

આ ઉપરાંત ક્રમિક પદો વચ્ચે વધારા/ઘટાડા, ગુણ્યા/ભાગ્યા જેવા સંબંધોનો પણ વિચાર કરવો જોઈએ. અવયવ અને અવયવી વિશે પણ સંબંધ વિચારી શકાય.

આ પ્રકારના પ્રશ્નો ઉકેલવા માટે કોઈપણ બે ક્રમિક પદો વચ્ચેના સંબંધનું અનુમાન કર્યા બાદ અન્ય બે પદો વચ્ચે આવો સંબંધ છે કે કેમ ? તે ચકાસી પછી જ જવાબ નક્કી કરવો જોઈએ. અહીં મહાવરા માટે 1 થી 80 પ્રશ્નો આપવામાં આવ્યા છે જે આપને ઉપયોગી થશે.

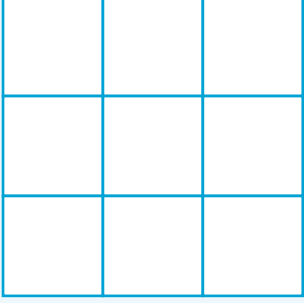
શ્રેણી પ્રકારના પ્રશ્નોમાં પદો વચ્ચેનો સંબંધ સમજવો, તેમની વચ્ચે વધારાનો સંબંધ છે કે ઘટાડાનો તે સૌપ્રથમ નક્કી કરવું જોઈએ. ત્યારબાદ જો પદોના મૂલ્યમાં ક્રમિક વધારો થતો હોય તો સરવાળો, ગુણાકાર કે ઘાતનો સંબંધ વિચારવો જોઈએ. જો પદોના મૂલ્યમાં ક્રમિક ઘટાડો થતો હોય તો બાદબાકી, ભાગાકાર કે મૂળનો સંબંધ વિચારવો જોઈએ. આ બાબતને થોડાં ઉદાહરણ વડે સમજાવે :

(1) 1, 4, 7, 10, ?

અહીં શ્રેણીના પદોમાં ક્રમિક વધારો થાય છે. સૌપ્રથમ સરવાળાનો સંબંધ વિચારીએ તો $1+3=4$, $4+3=7$, $7+3=10$ એમ +3નો સંબંધ સ્પષ્ટ થાય છે. એ રીતે હવે પછીનું પદ $10+3=13$ થાય.

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં એક જટિલ આકૃતિ મૂકવામાં આવે છે. આપણે તે આકૃતિના આધારે પૂછાયેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવાના હોય છે ?

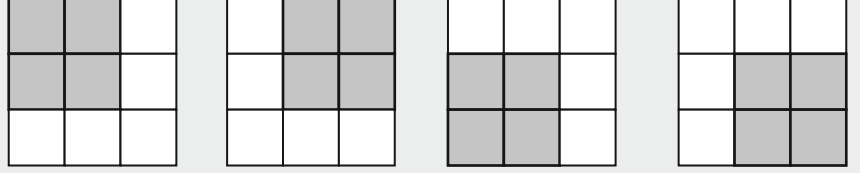
ઉદાહરણ :

આપેલી આકૃતિમાં કુલ કેટલા ચોરસ છે ?

હવે, અહીં આપેલી આકૃતિમાં ત્રણ પ્રકારના ચોરસ છે. 1×1 , 2×2 અને 3×3 . આ રીતે અવલોકન કરવાથી સરળતાથી ઉત્તર મળી શકે છે.

અહીં 1×1 ના કુલ 9 ચોરસ છે. 2×2 ના કુલ 4 ચોરસ છે અને 3×3 નું 1 ચોરસ છે. આમ કુલ ચોરસની સંખ્યા $9 + 4 + 1 = 14$ થશે.

આ પ્રકારના પ્રશ્નો માટે આપેલી આકૃતિની કોલમ અને રોની ગણતરી કરી નીચે મુજબની ક્રિયા કરવાથી જવાબ સહેલાઈથી મળે છે. ઉપરનાં ઉદાહરણમાં 3 રો અને 3 કોલમ છે.

$$\text{જેથી } 3 \times 3 = 9$$

$$2 \times 2 = 4$$

$$1 \times 1 = 1 \text{ (1 આવે ત્યાં અટકી જવું) આમ, } 9 + 4 + 1 = 14 \text{ ચોરસ છે.}$$

લંબચોરસની ગણતરી માટે :

1	2	3
2		
3		

અહીં આપેલી આકૃતિમાં કુલ કેટલા લંબચોરસ છે ? એમ પૂછ્યું હોય ત્યારે નીચે બતાવ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરવી.

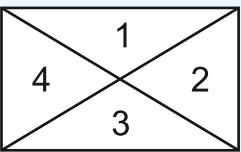
અહીં 3 કોલમ અને 3 રો છે. લંબચોરસની ગણતરી કરવા માટે

$$\text{કોલમ} = 1 + 2 + 3 = 6,$$

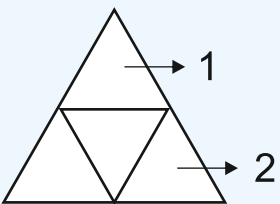
$$\text{રો} = 1 + 2 + 3 = 6,$$

$$\text{હવે, } 6 \times 6 = 36 \text{ લંબચોરસ મળે.}$$

ત્રિકોણની ગણતરી માટે :

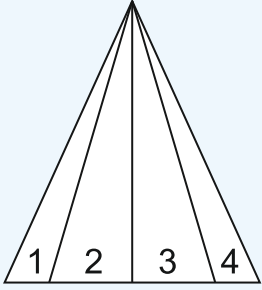

આપેલી આકૃતિમાં કેટલા ત્રિકોણ છે ? આવો પ્રશ્ન પૂછ્યો હોય ત્યારે સૌ પ્રથમ આકૃતિમાં આપેલા નાના ત્રિકોણની સંખ્યા ગણો. આપેલી આકૃતિમાં નાના ત્રિકોણની સંખ્યા 4 છે. જેથી ત્રિકોણની કુલ સંખ્યા $4 \times 2 = 8$ થશે.

આપેલી આકૃતિમાં કેટલા ત્રિકોણ છે ? આવો પ્રશ્ન અહીં બતાવ્યા મુજબની આકૃતિમાં પૂછ્યો હોય ત્યારે ત્રિકોણની કોઈ એક બાજુ તરફ આવેલા ત્રિકોણના પાયા ગણો. અહીં આવા પાયાની સંખ્યા 2 છે. જેથી ત્રિકોણની કુલ સંખ્યા 5 થશે. આ માટેની ગણતરી સમજવા કરતાં નીચેનું કોષ્ટક યાદ રાખવું સરળ રહેશે.

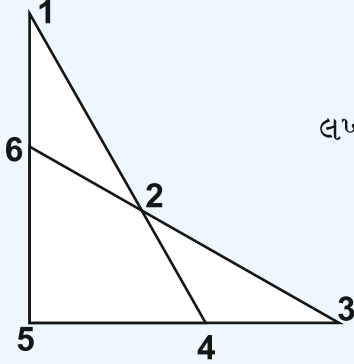
પાયાની સંખ્યા	ત્રિકોણની કુલ સંખ્યા
1	1
2	5
3	13
4	27
5	48
6	78
7	118

આ પ્રકારની આકૃતિમાં ત્રિકોણની ગણતરી કરવા માટે દરેકના નાના ત્રિકોણીય ખાનામાં 1, 2, 3, 4 એમ ક્રમિક સંખ્યા લખો. હવે સંખ્યાઓનો સરવાળો કરો. સરવાળાના જવાબ આપેલી આકૃતિના ત્રિકોણોની કુલ સંખ્યા દર્શાવે છે.

અહીં આપેલી આકૃતિમાં ત્રિકોણની કુલ સંખ્યા $1 + 2 + 3 + 4 = 10$

અનિયમિત આકૃતિમાં ત્રિકોણની ગણતરી માટે :

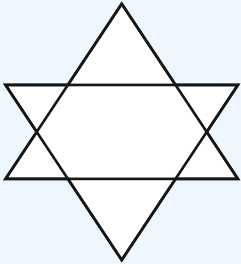

આ પ્રકારની આકૃતિમાં ત્રિકોણની ગણતરી માટે સૌપ્રથમ દરેક બિંદુ માટે એક અંક લખો. ત્યારબાદ તે અંકની સંજ્ઞા પ્રમાણે ત્રિકોણની યાદી કરો.

- △ 1, 2, 6
- △ 1, 4, 5
- △ 2, 3, 4
- △ 3, 5, 6

આમ, કુલ ચાર ત્રિકોણ બનશે. આ રીતે ગણતરી કરવાથી કોઈ ત્રિકોણ ભૂલાતો નથી. અંકોને ચડતા ક્રમમાં જ લખવાની ટેવ રાખવી.

સળંગ લીટીની ગણતરી કરવી.

કોઈ આકૃતિમાં કેટલી સળંગ લીટી આવેલી છે ? એમ પૂછ્યું હોય ત્યારે લીટીની ગણતરી કરવા માટે સૌ પ્રથમ આડી (Horizontal), ઊભી (Vertical), ત્રાંસી (Diagonal) લીટીની ગણતરી કરો જેથી ભૂલ પડવાની શક્યતા નહીં રહે. આપેલી આકૃતિમાં કુલ 2 આડી અને 4 ત્રાંસી મળી 6 સળંગ લીટી આવેલી છે. આ પ્રમાણેની રીતોનો જરૂરિયાત મુજબ ઉપયોગ કરવાથી આ પ્રશ્નો સરળતાથી હલ કરી શકાય છે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે (A), (B), (C), (D) ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

આવી આકૃતિઓ જાતે તૈયાર કરીને પણ વધુ મહાવરો કરી શકાય. પ્રશ્ન નં. 1થી 11માં દર્શાવેલ આકૃતિઓમાં વધુમાં વધુ કેટલા ચોરસ છે તે જણાવો.

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં આપવામાં આવેલા 3થી 4 અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને ABCDના ક્રમમાં ગોઠવવાના હોય છે. પ્રમાણમાં સરળ જણાતો આ પ્રશ્નપ્રકાર કેટલીક વખત ખૂબ જ છેતરામણો સાબિત થતો હોય છે. આ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર શોધવા માટે ABCDના મૂળાક્ષરોને ક્રમમાં યાદ રાખવાથી સરળતા રહે છે.

આ પ્રકારના પ્રશ્નનો ઉકેલ મેળવવા માટે ABCDના મૂળાક્ષરોને ક્રમમાં યાદ રાખવાથી સરળતા રહે છે.

A B C D E F G
H I J K L M N
O P Q R S T U
V W X Y Z

ઉદાહરણ : C A T

ઉત્તર : (A) A T C (B) C A T (C) A C T (D) T A C

હવે આ પ્રશ્નમાં 3 અંગ્રેજી મૂળાક્ષરો C, A અને T આપવામાં આવ્યા છે. ABCDના ક્રમ અનુસાર જોતા સૌ પ્રથમ A ત્યારબાદ C અને સૌથી છેલ્લે T આવે છે. આ રીતે ગોઠવણ કરવાથી વિકલ્પ (C) A C T એ આપણો સાચો ઉત્તર બને છે. અહીં તમને મહાવરા માટે કુલ 87 પ્રશ્નો આપવામાં આવ્યા છે.

પ્રશ્ન 1થી 87 મૂળાક્ષરોને તેમના ક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો અને નીચે આપેલા ચાર વિકલ્પો પૈકી સાચો જવાબ શોધો.

1. P E N
(A) PEN (B) EPN (C) ENP (D) NEP
2. F A N
(A) AFN (B) ANF (C) FAN (D) NFA
3. C H A I R
(A) AHCIR (B) ACIHR
(C) AICHR (D) ACHIR
4. W E N T
(A) ETNW (B) ENTW (C) EWTN (D) EWNT
5. S T O P
(A) STOP (B) OPST (C) OPTS (D) SPTO
6. H E A T
(A) ATHE (B) AEHT (C) AETH (D) ATEH
7. W H A T
(A) AWHT (B) AHWT (C) AHTW (D) ATWH
8. L A K E
(A) AELK (B) AEKL (C) ALEK (D) ALKE
9. P O N D
(A) DONP (B) DOPN (C) DPNO (D) DNOP

10. W A V E
(A) AEVW (B) AEWN (C) AWEV (D) AWVE
11. R A C E
(A) ACRE (B) AERC (C) ACER (D) AREC
12. T A L K
(A) ATLK (B) ALKT (C) AKTL (D) AKLT
13. T A X I
(A) AIXT (B) ATXI (C) AITX (D) AXIT
14. R E S T
(A) ERTS (B) TERS (C) ESRT (D) ERST
15. E X I T
(A) EIXT (B) ETIX (C) EITX (D) EXTI
16. C A K E
(A) AECK (B) ACKE (C) AKCE (D) ACEK
17. T A K E
(A) AETK (B) ATKE (C) AKTE (D) AEKT
18. G A T E
(A) AGET (B) ETAG (C) AETG (D) AEGT

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં મૂળાક્ષરોના સ્થાને અંકનો કે અંકના સ્થાને મૂળાક્ષરોનો સંકેત તરીકે ઉપયોગ કરીને લખવામાં આવે છે. પ્રશ્નમાં એક ઉદાહરણરૂપ શબ્દ કે સંકેત-વ્યવસ્થા આપેલી હોય છે. આપણે તેને અનુસરીને સાચો ઉકેલ મેળવવાનો હોય છે. **ઉદાહરણ : જો સફરજન = 65421 હોય તો ફરજ = ?**

(A) 654 (B) 521 (C) 421 (D) 542

અહીં ઉદાહરણરૂપ શબ્દનું અવલોકન કરવાથી જ્યાં આવે છે કે સ=6, ફ=5, ર=4, જ=2 અને ન=1 આવી રીતે લખવાથી સફરજન શબ્દનો સંકેત 65421 તૈયાર થાય છે. આ રીતે ફરજનો સંકેત 542 થાય. તેથી વિકલ્પ (D)એ આપણો સાચો ઉત્તર છે.

ચાલો કેટલાક પ્રશ્નો વડે મહાવરો કરીએ :

1. જો 1 = ક, 2=ખ, 3=મ, 4=લ તો 234 =

(A) કખમ (B) ખમલ (C) મલડ (D) મલખ

2. જો "જમશેદપુર" = 123456, તો "મરદ" =

(A) 264 (B) 123 (C) 729 (D) 246

● પ્રશ્ન 3થી 7માં ગુજરાતી મૂળાક્ષરોને નીચે મુજબ અંકમાં દર્શાવી સાચા વિકલ્પથી જવાબ આપો.

ક=2, ગ=4, મ=6, લ=8

3. મ ગ ક લ બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 2468 (B) 6428 (C) 6482 (D) 6248

4. ક મ ગ લ બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 2684 (B) 2468 (C) 2648 (D) 2864

5. ગ લ મ ક બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 4826 (B) 4882 (C) 4628 (D) 4862

6. લ ક મ ગ બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 8264 (B) 8246 (C) 8624 (D) 8426

7. ક મ લ ગ ના અંકોનો સરવાળો કેટલો ?

(A) 12 (B) 16 (C) 20 (D) 18

● પ્રશ્ન 8 થી 12માં ગુજરાતી મૂળાક્ષરોને નીચે મુજબ અંકમાં દર્શાવી સાચા વિકલ્પથી જવાબ આપો.

— ગ=1, મ=2, ન=3, જ=4

8. જનમન બરાબર કેટલા ?

(A) 4321 (B) 4313 (C) 4323 (D) 4312

9. (નમન-મગન) બરાબર કેટલા ?

(A) 90 (B) 100 (C) 110 (D) 120

10. છગન બરાબર કેટલા ?

(A) 413 (B) 213 (C) 513 (D) 313

11. (મગ+જમ) બરાબર કેટલા ?

(A) 63 (B) 34 (C) 36 (D) 64

12. ગમન અને મનન અનુક્રમે કઈ રીતે લખાય ?

(A) 233, 123 (B) 123, 231 (C) 123, 233 (D) 133, 223

● પ્રશ્ન 13થી 17માં ગુજરાતી મૂળાક્ષરોને નીચે મુજબ અંકમાં દર્શાવી સાચા વિકલ્પથી જવાબ આપો.

અ=4, ર=6, મ=8, સ=2

13. "રમસઅ" બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 6424 (B) 6284 (C) 6824 (D) 6248

14. "મસઅર" બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 8624 (B) 8642 (C) 8264 (D) 8246

15. "સમરઅ" બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 2684 (B) 2648 (C) 2864 (D) 2846

16. "અમરસ" બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 4826 (B) 4862 (C) 4682 (D) 4628

17. "મરઅસ" બરાબર કેટલા થાય ?

(A) 8642 (B) 8624 (C) 8462 (D) 8426

18. જો જામનગર=12345 હોય, ભાવનગર=67345 હોય તો 'ગરમ'નો કોડ શો થશે ?

(A) 452 (B) 457 (C) 451 (D) 456

19. જો કરવત=1357, સરખત=2347 તો કસરત= ?

(A) 1234 (B) 2345 (C) 3457 (D) 1237

20. જો લખતર= 1234, જસદણ=5678 તો દરજી= ?

(A) 719 (B) 810 (C) 749 (D) 750

21. જામનગર=12345, નર્મદા=367 તો દામનગર = ?

(A) 62345 (B) 72345 (C) 61234 (D) 71234

22. જો કરવત=1357 અને સરખત=2347 તો બરકત=?

(A) 4237 (B) 4247 (C) 4273 (D) 4317

23. જો નટવર=1234, જળચર=5672 તો ચળવળ = ?

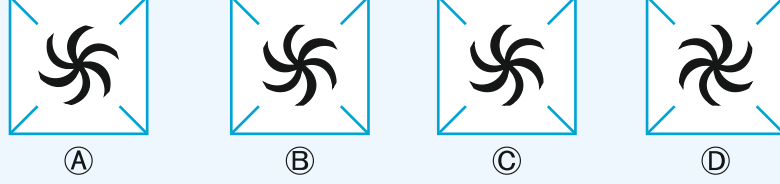
(A) 6242 (B) 7343 (C) 7626 (D) 7636

24. જો અનિલ=153 અને મલય=234 તો નિલમ= ?

(A) 123 (B) 234 (C) 345 (D) 532

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં વિકલ્પ તરીકે 4 આકૃતિઓ આપવામાં આવે છે. જેમાંની એક આકૃતિ બાકીની ત્રણ કરતાં કોઈ રીતે જુદી પડતી હોય છે. આપણે તેને ઓળખી જવાબ તરીકે દર્શાવવાની હોય છે.

ઉદાહરણ :

અહીં વિકલ્પ (A), (B) અને (C) માં卐ના પાંખિયાં ઘડિયાળના કાંટાની દિશામાં બતાવેલાં છે. જ્યારે વિકલ્પ (D)માં તે卐 ઘડિયાળના કાંટાની વિરુદ્ધ દિશામાં બતાવેલાં છે. આમ વિકલ્પ (D) એ આપણો સાચો ઉત્તર થશે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે (A), (B), (C), (D) ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં મૂળાક્ષરોના સ્થાને અંકનો કે અંકના સ્થાને મૂળાક્ષરોનો સંકેત તરીકે ઉપયોગ કરીને લખવામાં આવે છે. પ્રશ્નમાં એક ઉદાહરણરૂપ શબ્દ કે સંકેત-વ્યવસ્થા આપેલી હોય છે. આપણે તેને અનુસરીને સાચો ઉકેલ મેળવવાનો હોય છે. **ઉદાહરણ : જો TABLE = 65421 હોય તો LAB = ?**

(A) 265 (B) 125 (C) 124 (D) 254

અહીં ઉદાહરણરૂપ શબ્દનું અવલોકન કરવાથી ખ્યાલ આવે છે કે T=6, A=5, B=4, L=2 અને E=1 આવી રીતે લખવાથી TABLE શબ્દનો સંકેત 65421 તૈયાર થાય છે. આ રીતે LABનો સંકેત 254 થાય. તેથી વિકલ્પ (D) એ આપણો સાચો ઉત્તર છે.

ચાલો કેટલાક પ્રશ્નો વડે મહાવરો કરીએ :

- પ્રશ્ન 1થી 18માં અંગ્રેજી મૂળાક્ષરોને નીચે મુજબ અંકમાં દર્શાવી સાચા વિકલ્પથી જવાબ આપો.

— A=9, B=7, C=5, D=3

1. BDAC
(A) 3957 (B) 7359 (C) 7395 (D) 5937
2. ABDC
(A) 9735 (B) 9753 (C) 7953 (D) 7935
3. CDAB
(A) 5937 (B) 5397 (C) 5973 (D) 7395
4. DCAB
(A) 3579 (B) 3597 (C) 7953 (D) 5937
5. CABD
(A) 5937 (B) 7395 (C) 9753 (D) 5973
6. FORTYને 12345 અને NEARને 6983 લખાય તો YEAR માટે શું લખાય ?
(A) 5983 (B) 5938 (C) 5893 (D) 5839
7. KRISHNA=5748361, RADHA=71231 હોય તો KANSHA માટે શું લખાય ?
(A) 7483615 (B) 5174836
(C) 5174863 (D) 516831
8. AREને એક સાંકેતિક ભાષામાં 1185 લખી શકાય તો, તે જ સાંકેતિક ભાષામાં EARNને કેવી રીતે લખાય ?
(A) 1815 (B) 5118 (C) 1518 (D) 5181
9. BD=24, AC=13 તો AD= ?
(A) 14 (B) 21 (C) 13 (D) 23
10. "THREE"ની સાંકેતિક ભાષા "VJTGG" લખવામાં આવે તો FOURની સાંકેતિક ભાષા શું થશે ?
(A) HQWT (B) HQTW (C) HPWT (D) HQVT

11. જો BALL=2133 અને BAT=214 તો TALL ?
(A) 4233 (B) 4122 (C) 4133 (D) 2433
 12. કોઈ સાંકેતિક ભાષામાં 'NAME'ને 4258 સાંકેતિક સંખ્યા અપાય તો 'MEAN'નો કોડ કયો થાય ?
(A) 2458 (B) 5842 (C) 2485 (D) 5824
 13. FOURને સાંકેતિક ભાષામાં 5894 લખાય તથા FIVEને સાંકેતિક ભાષામાં 5321 લખાય તો, RIVERને સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય ?
(A) 43284 (B) 43244 (C) 43294 (D) 43214
 14. TENને સાંકેતિક ભાષામાં 542 લખાય તથા TWO ને સાંકેતિક ભાષામાં 567 લખાય તો, TWONને સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય ?
(A) 5674 (B) 5627 (C) 5642 (D) 5672
 15. RAM = 513, GAN = 416 લખાય તો RAG બરાબર સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય ?
(A) 415 (B) 541 (C) 514 (D) 154
 16. SIX=548, ONE=312 લખાય તો NINE = શું લખાય ?
(A) 1412 (B) 4121 (C) 2141 (D) 1214
 17. KRISHNA=5748361, RADHA=71231 લખાય તો DARSHAN = સાંકેતિક ભાષામાં શું લખાય ?
(A) 2876312 (B) 2763821
(C) 2678321 (D) 2178316
 18. જો NICE=1234 અને TIME=5264 તો CEMENT = શું લખાય ?
(A) 344651 (B) 344615
(C) 346451 (D) 346415
- નીચે આપેલી સાંકેતિક ભાષાના આધારે પ્રશ્નક્રમાંક 19 થી 21ના જવાબ આપો.

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં 3 કે 4 મૂળાક્ષરોના ચાર જૂથો વિકલ્પ તરીકે આપેલાં હોય છે. દરેક જૂથના મૂળાક્ષરો વચ્ચે ક્રમનો કે અન્ય કોઈ સંબંધ હોય છે. આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી કોઈ એક જૂથ આ સંબંધનું પાલન કરતું નથી. આપણે આવા જૂથને શોધીને જવાબ તરીકે દર્શાવવાનું છે.

ઉદાહરણ : (A) ACE (B) BDF (C) PRS (D) UWY

અહીં જોઈ શકાય છે કે પ્રથમ વિકલ્પ (A)માં આપેલ A પછી એક અક્ષર છોડતાં ABCD નો મૂળાક્ષર C આવે છે. ત્યારબાદ ફરી એક અક્ષર છોડતા ABCDનો મૂળાક્ષર E આવે છે. આમ એક-એક અક્ષર છોડતાં વિકલ્પના ક્રમિક અક્ષરો આવે છે. વિકલ્પ (B)માં પણ આ જ રીતે BDFનો સંબંધ જોવા મળે છે. વિકલ્પ (D)માં પણ આ જ રીતે UWYનો સંબંધ જોવા મળે છે. માત્ર વિકલ્પ (C)માં PRTના બદલે PRS આપેલ છે. આમ તે જૂથ અન્ય જૂથ કરતાં અલગ પડે છે. આથી તે આપણો ઉત્તર બનશે.

આ પ્રકારના પ્રશ્નો માટે ABCDના મૂળાક્ષરો તેમના ક્રમ સાથે યાદ રાખવાથી સરળતા રહેશે.

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	2	3	4	5	6	7	8	9
J	K	L	M	N	O	P	Q	R
10	11	12	13	14	15	16	17	18
S	T	U	V	W	X	Y	Z	
19	20	21	22	23	24	25	26	

અહીં તમને મહાવરા માટે કુલ 80 પ્રશ્નો આપવામાં આવ્યાં છે.

નીચે આપેલા 1 થી 80 પ્રશ્નોમાં એક મૂળાક્ષર જૂથ કોઈક નિયમાનુસાર જુદું પડે છે. જે જુદું પડે છે તે તમારો જવાબ છે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે (A), (B), (C), (D) ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

- (A) A (B) B (C) C (D) D
- (A) A (B) C (C) E (D) H
- (A) E (B) F (C) G (D) H
- (A) AY (B) BX (C) CZ (D) DV
- (A) DF (B) TV (C) VX (D) OP
- (A) AD (B) DI (C) IP (D) PZ
- (A) ACF (B) PRT (C) MOQ (D) VXZ
- (A) FAT (B) FLY (C) CRY (D) DRY
- (A) CUT (B) BUT (C) PUT (D) HUT
- (A) CDEF (B) JKLM (C) ORST (D) WXYZ
- (A) GAME (B) NAME (C) FAME (D) CLAIM
- (A) FEE (B) TREE (C) SEE (D) ZEE

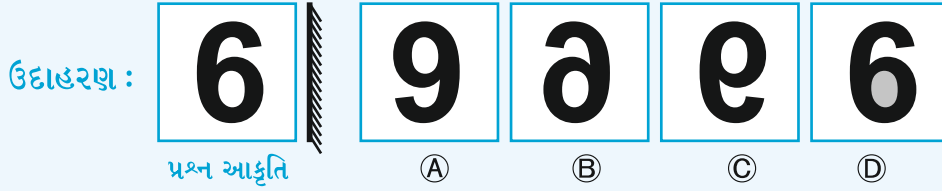
- (A) TEA (B) PEA (C) SEE (D) BEA
- (A) ABY (B) DEZ (C) GHA (D) JKL
- (A) N (B) H (C) T (D) F
- (A) YZA (B) JKL (C) UVW (D) KMN
- (A) O (B) I (C) L (D) A
- (A) P (B) O (C) I (D) U
- (A) ACE (B) BDF (C) CDF (D) DFH
- (A) EG (B) PQ (C) RS (D) YZ
- (A) ACB (B) DEF (C) RTS (D) GIH
- (A) AB (B) DF (C) JK (D) LM
- (A) ACE (B) GIJ (C) LNP (D) QSU
- (A) ZZY (B) WWV (C) DDF (D) PPO

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં એક પ્રશ્ન-આકૃતિ આપવામાં આવે છે. આ આકૃતિને દર્પણ (અરીસા)માં જોવાથી કેવું પ્રતિબિંબ મળશે? તેનું અનુમાન કરી જવાબ નક્કી કરવાનો હોય છે.

આ પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે એ યાદ રાખવું જોઈએ કે અરીસામાં જોવાથી ડાબી-જમણી બાજુ ઉલટાઈ જતી હોય છે. જેથી પ્રશ્ન-આકૃતિનો ડાબો ભાગ જમણી તરફ અને જમણો ભાગ ડાબી તરફ જતો રહે છે. આ પ્રકારે વિચારવાથી જવાબ શોધવામાં સરળતા રહે છે.

કેટલાક અંગ્રેજી મૂળાક્ષરો જેમ કે, A H I M O T U V W X Y વગેરેની ડાબી જમણી બાજુ સરખી હોવાથી તેમની દર્પણ આકૃતિ પણ સરખી જ રહે છે. જો કે કેટલાક ફોન્ટમાં W અને M જેવા અક્ષરો વિશિષ્ટ વળાંકથી રાખવામાં આવે ત્યારે તેમની દર્પણ આકૃતિ સરખી રહેતી નથી. જેની કાળજી લેવી જોઈએ.

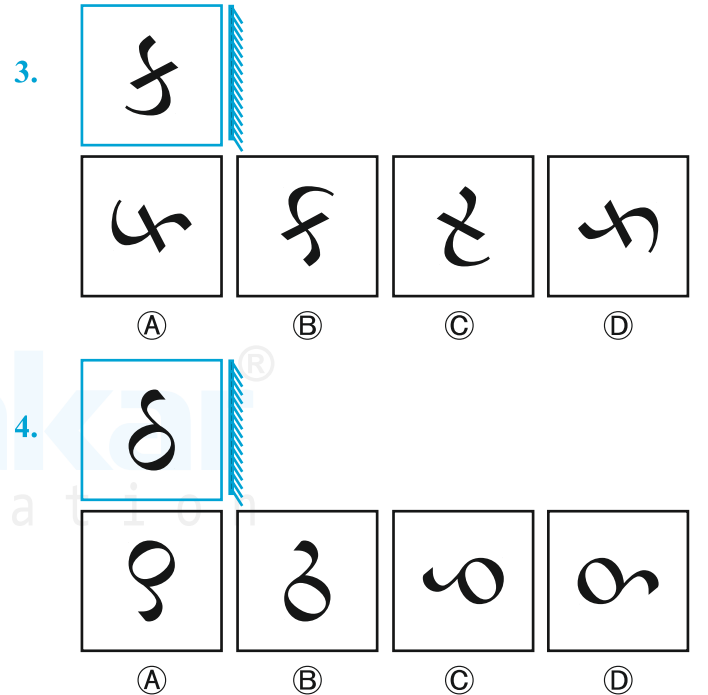
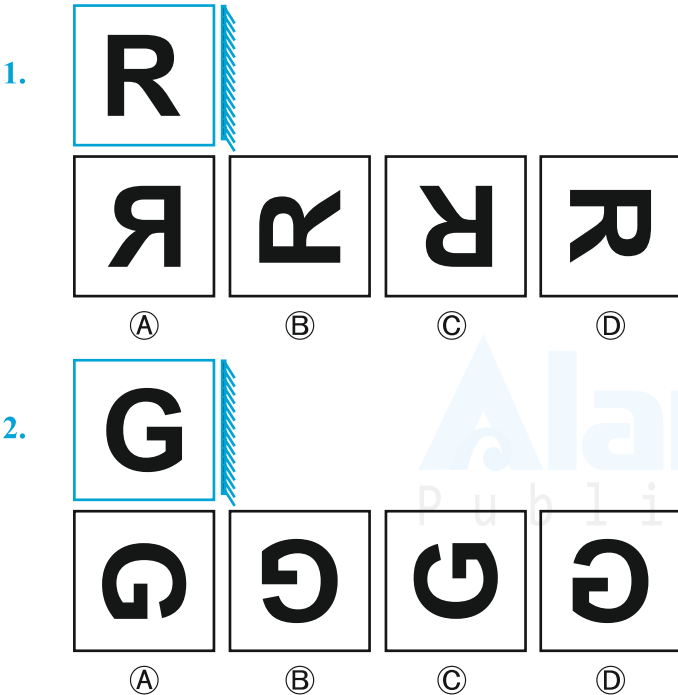
આ પ્રકારના પ્રશ્નો સરળતાથી ઉકેલવા માટે અરીસાથી રચાતાં પ્રતિબિંબોનો પ્રયોગ કરવો જોઈએ.

અહીં પ્રશ્ન-આકૃતિ તરીકે અંગ્રેજી અંક 6 આપવામાં આવ્યો છે. જેને અરીસામાં જોવાથી તેની ડાબી-જમણી બાજુ પલટાઈ જાય છે. આમ થવાથી જવાબરૂપે a મળશે.

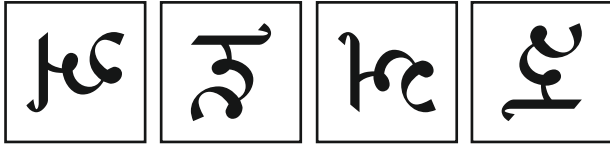
નોંધ : અરીસામાં પ્રતિબિંબ જોઈને નક્કી કરો. શરૂઆતમાં આ રીતે મહાવરો કરવો, પરંતુ યાદ રાખો કે પરીક્ષામાં અરીસો સાથે રાખવાની છૂટ નથી. જેથી અરીસાની મદદ વિના જવાબ શોધતાં શીખી લેવું જરૂરી છે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે (A), (B), (C), (D) ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

5.

અ

(A)

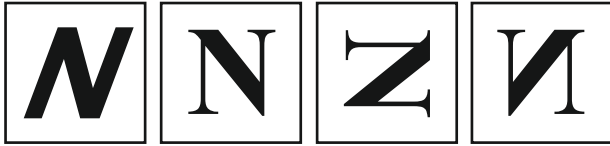
(B)

(C)

(D)

6.

N

(A)

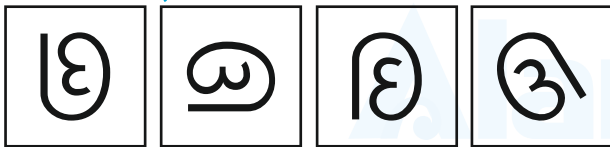
(B)

(C)

(D)

7.

ૐ

(A)

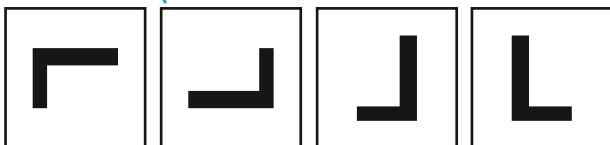
(B)

(C)

(D)

8.

L

(A)

(B)

(C)

(D)

9.

2

(A)

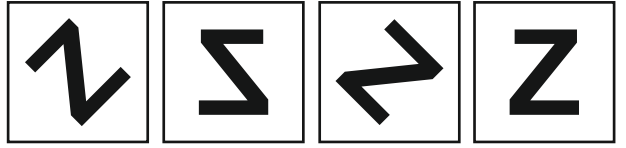
(B)

(C)

(D)

10.

Z

(A)

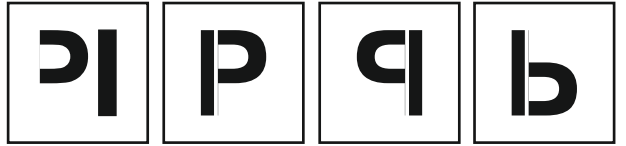
(B)

(C)

(D)

11.

P

(A)

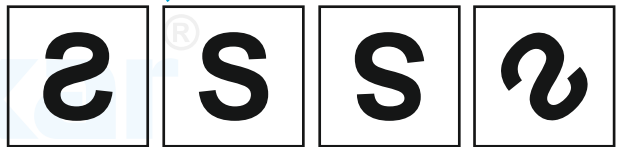
(B)

(C)

(D)

12.

S

(A)

(B)

(C)

(D)

13.

V

(A)

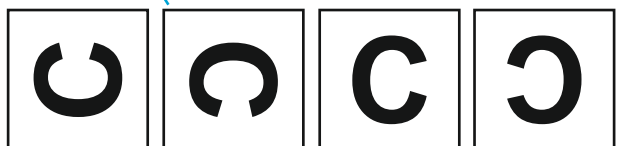
(B)

(C)

(D)

14.

C

(A)

(B)

(C)

(D)

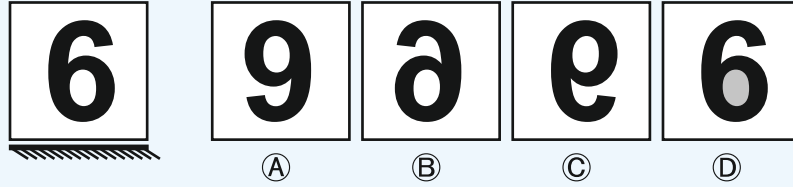
આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં એક પ્રશ્ન-આકૃતિ આપવામાં આવે છે. આ આકૃતિને પાણીમાં જોવાથી કેવું પ્રતિબિંબ મળશે? તેનું અનુમાન કરી જવાબ નક્કી કરવાનો હોય છે.

આ પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે એ યાદ રાખવું જોઈએ કે પાણીમાં જોવાથી ઉપરની અને નીચેની બાજુ પલટાઈ જતી હોય છે. જેથી પ્રશ્ન-આકૃતિનો ઉપરનો ભાગ નીચેની તરફ અને નીચેનો ભાગ ઉપરની તરફ જતો રહે છે. આ પ્રકારે વિચારવાથી જવાબ શોધવામાં સરળતા રહે છે.

કેટલાક અંગ્રેજી મૂળાક્ષરો જેમ કે, C E H I K O X વગેરેની ઉપર-નીચેની બાજુ સરખી હોવાથી તેમની જળાકૃતિ પણ સરખી જ રહે છે. જો કે કેટલાક ફોન્ટમાં K જેવા અક્ષરો વિશિષ્ટ વળાંકથી રાખવામાં આવે ત્યારે તેમની જળાકૃતિ સરખી રહેતી નથી. જેની કાળજી લેવી જોઈએ.

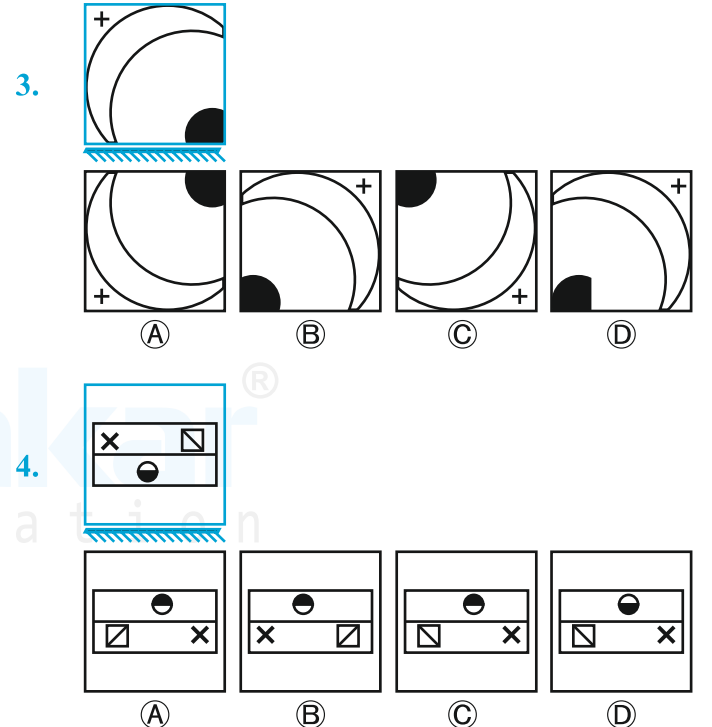
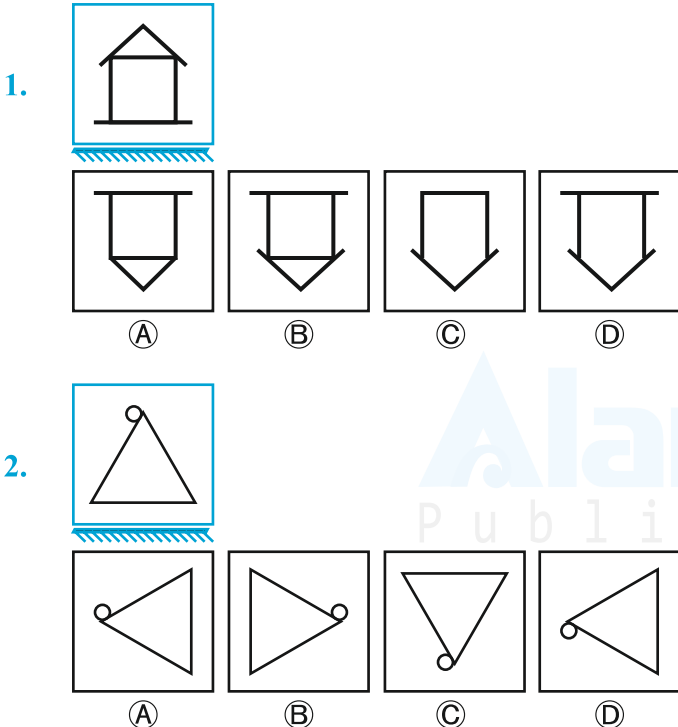
આ પ્રકારના પ્રશ્નો સરળતાથી ઉકેલવા માટે અરીસાને ઉદાહરણમાં દર્શાવ્યા મુજબ નીચેની તરફ ગોઠવતાં રચાતાં પ્રતિબિંબોનો પ્રાયોગિક અભ્યાસ કરવો જોઈએ. કારણ કે, તે રીતે મળતું પ્રતિબિંબ જળ-પ્રતિબિંબ જેવું હોય છે.

ઉદાહરણ :

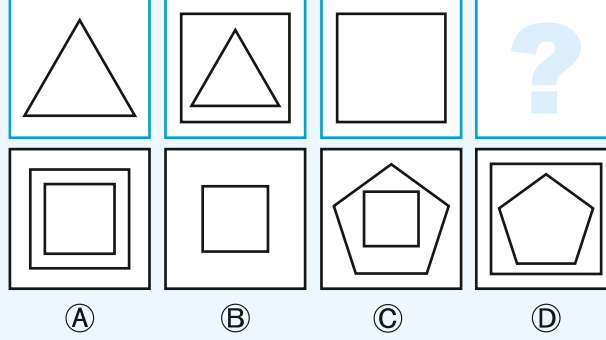
અહીં પ્રશ્ન-આકૃતિ તરીકે અંગ્રેજી અંક **6** આપવામાં આવ્યો છે. જેને પાણીમાં જોવાથી તેની ઉપરની અને નીચેની બાજુ પલટાઈ જાય છે. આમ થવાથી જવાબરૂપે **e** મળશે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે (A), (B), (C), (D) ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

આ પ્રકારના પ્રશ્નોમાં ત્રણ પ્રશ્ન-આકૃતિ આપવામાં આવે છે. પ્રથમ અને બીજી આકૃતિ વચ્ચે કોઈ ચોક્કસ પ્રકારનો સંબંધ હોય છે. આવો જ સંબંધ ત્રીજી અને ચોથી આકૃતિ વચ્ચે રહે તે રીતે આપણે વિકલ્પોમાંથી ચોથી આકૃતિને પસંદ કરવાની હોય છે.

ઉદાહરણ : પ્રશ્ન-આકૃતિ

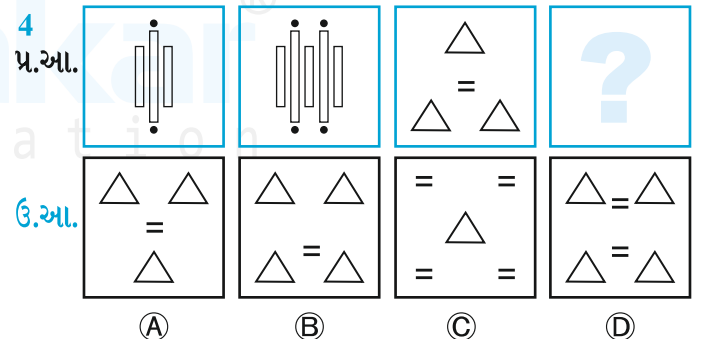
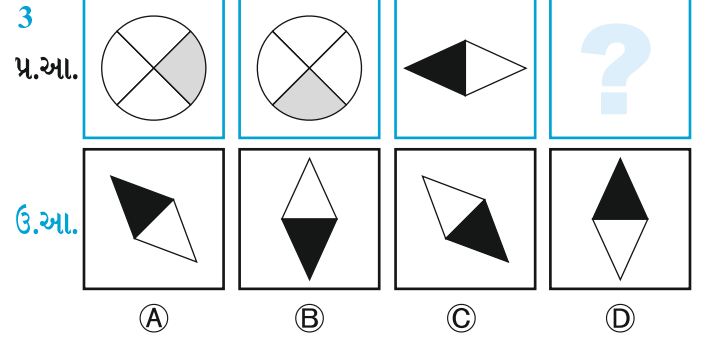
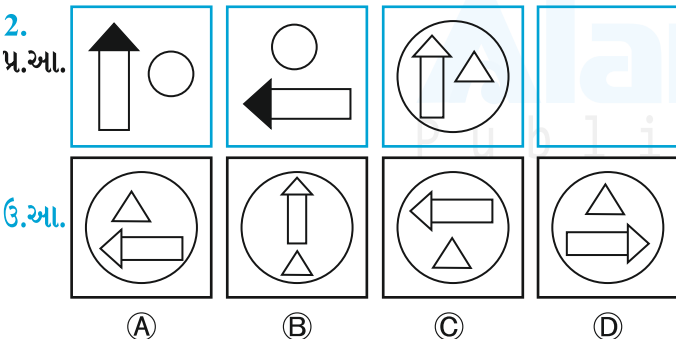
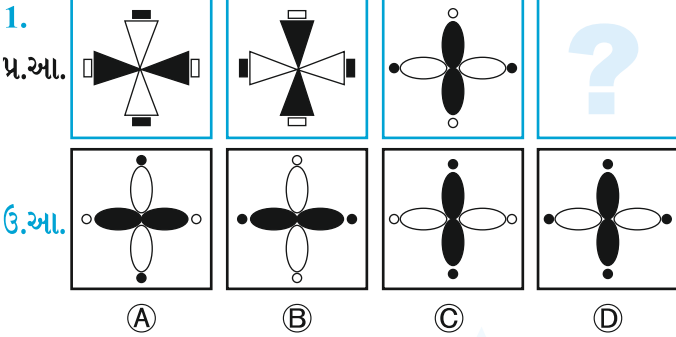

ઉત્તર-આકૃતિ

અહીં જોઈ શકાય છે કે પ્રથમ પ્રશ્ન-આકૃતિમાં એક ત્રિકોણ (3 ખૂણાવાળી બંધ આકૃતિ) આપી છે. બીજી પ્રશ્ન-આકૃતિમાં એક ચોરસ (4 ખૂણાવાળી બંધ આકૃતિ)માં એક ત્રિકોણ આપવામાં આવ્યો છે. આમ, પહેલી આકૃતિમાં દર્શાવેલો ત્રિકોણ બીજી આકૃતિમાં તેનાથી એક ખૂણો વધુ હોય તેવા આકારની અંદર દર્શાવેલો છે. હવે ત્રીજી પ્રશ્ન-આકૃતિમાં એક ચોરસ (4 ખૂણાવાળી બંધ આકૃતિ) આપવામાં આવી છે. તેથી હવે ચોથી આકૃતિ તરીકે ત્રીજી આકૃતિમાં દર્શાવેલ ચોરસ તેનાથી એક ખૂણો વધુ હોય તેવા આકાર પંચકોણમાં આપેલ હોય તે જરૂરી છે.

વિકલ્પોનું અવલોકન કરવાથી ખ્યાલ આવી શકે છે કે વિકલ્પ © એ સાચો જવાબ છે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે ©, ©, ©, © ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

આજના સમયમાં સંયુક્ત કુટુંબની પ્રથા ધીમે-ધીમે લુપ્ત થઈ રહી છે. ત્યારે કૌટુંબિક સંબંધોની ઓળખ જે પ્રમાણમાં ઘણી સરળ હતી તે અઘરી બની ગઈ છે. આ પ્રકારના પ્રશ્નો માટે તમારી પાસે માતા-પિતા, ભાઈ-બહેન, ભાભી, બનેલી, કાકા-કાકી, મામા-મામી, ફઈ-ફુઆ, માસી-માસા, દાદી-દાદા, નાની-નાના, પુત્ર-પુત્રી, પૌત્ર-પૌત્રી, દોહિત્ર-દોહિત્રી જેવા સંબંધોની સમજણ હોવી જોઈએ.

ઉદાહરણ : 'ક' અને 'ખ' ભાઈબહેન છે. જ્યારે 'ગ' એ 'ઘ' ની પુત્રી છે. જો 'ઘ' એ 'ક' ની પત્ની હોય તો 'ખ' અને 'ગ' વચ્ચે કયો સંબંધ હશે ?

વિકલ્પ : A માસી-ભાણેજ B કાકા-ભત્રીજ C ફઈ-ભત્રીજ D ભાઈ-બહેન

અહીં 'ક' અને 'ખ' ભાઈ-બહેન છે. તેમજ 'ઘ' એ 'ક'ની પત્ની છે. તેથી 'ખ' એ 'ક'ની બહેન છે તે નક્કી થાય છે.

'ગ' એ 'ઘ' ની પુત્રી છે. તેથી તે 'ક'ની પણ પુત્રી થશે. આમ, 'ગ' એ 'ક'ની પુત્રી છે, 'ખ' એ 'ક'ની બહેન છે. જેથી બંને ફઈ-ભત્રીજ થશે. આમ, વિકલ્પ C એ આપણો સાચો ઉત્તર થશે.

મહાવરા માટે કેટલાક પ્રશ્નો આપ્યા છે, તમારા જવાબ સામે A, B, C, D ઘટ્ટ કરો. ત્યારબાદ સાચો જવાબ ચકાસો.

1. A અને B ક્રમશઃ ભાઈ-બહેન છે. તેમના પિતા C છે. એની બહેન D છે. C અને Dની માતા E છે. તો B એ Eની શું થાય ?
A પૌત્રી B પ્રપૌત્રી C ફઈ D પત્ની
2. એક વ્યક્તિ એક ફોટો જોઈ રહ્યો હતો. તેણે કહ્યું કે, 'મારાં કોઈ ભાઈબહેન નથી પણ આ વ્યક્તિના પિતા મારાં દાદાના એકમાત્ર પુત્ર છે.' તો તે વ્યક્તિ કોનો ફોટો જોઈ રહ્યો હતો ?
A પોતાનો B પોતાના પુત્રનો
C પોતાના પિતાનો D પોતાના કાકાનો
3. જો A+Bનો અર્થ A એ Bની માતા છે, A-Bનો અર્થ A, Bનો ભાઈ છે. A%Bનો અર્થ A એ Bનો પિતા છે અને A×B નો અર્થ A એ Bની બહેન છે. એમ થતો હોય તો નીચેના પૈકી કયું વિધાન P એ Qના મામા છે એમ સૂચવે છે ?
A Q-M+N×P B P+S×N-Q
C P-M+N×Q D Q-S%P
4. એક પુરુષ તરફ આંગળી ચીંધીને સ્ત્રી બોલી, "તેની માતા મારી માતાની એકમાત્ર દીકરી છે." તો તે સ્ત્રી પેલા પુરુષની શું થાય ?
A માતા B દાદીમા C બહેન D દીકરી
5. સોનિયાની ઓળખાણ આપતાં સમીર બોલ્યો - "તે

- મારી માતાના એકમાત્ર ભાઈના એકમાત્ર ભાણેજની વહુ છે" તો સોનિયા સમીરની શું થાય ?
A પત્ની B બહેન
C ભાભી D માહિતી અધૂરી છે.
6. દીપકે કહ્યું, "જે છોકરો ક્રિકેટ રમી રહ્યો છે તે મારા પિતાની પત્નીની દીકરીના બે ભાઈઓ પૈકી નાનો છે." તો તે છોકરો દીપકને શું થાય ?
A પુત્ર B ભાઈ C પિતરાઈ D સાળો
7. વીણા અશોકની ભાભી અને કલ્યાણીની પુત્રવધૂ છે. ધીરજ એ સુદીપનો પિતા છે. સુદીપ એ અશોકનો એકમાત્ર ભાઈ છે. કલ્યાણી અશોકની શું થાય ?
A સાસુ B કાકી
C પત્ની D આપેલ એકપણ નહીં.
8. એક સ્ત્રી તરફ આંગળી ચીંધી અભિજિત બોલ્યો - "તેણીની પૌત્રી મારા ભાઈની એકમાત્ર પુત્રી છે." તો તે સ્ત્રી અભિજિતની શું થાય ?
A બહેન B દાદીમા C સાસુ D માતા
9. Aના દીકરા Bના લગ્ન Dની બહેન C સાથે થાય છે. Dના લગ્ન Bના ભાઈ E સાથે થયા છે. તો D એ Aની શું થાય ?
A બહેન B પુત્રવધૂ C ભાભી D પિતરાઈ
10. એક છોકરાના ફોટોઆફ ઉપર આંગળી ચીંધીને સુરેશ કહે છે, "આ મારી માતાના એકમાત્ર દીકરાનો દીકરો છે." તો સુરેશ તે છોકરાને શું થાય ?

- નીચેના પૈકી કઈ વનસ્પતિ હરિતદ્રવ્ય ધરાવતી નથી?
 (A) નાગરવેલ (B) અમરવેલ
 (C) કુંવારપાટું (D) લીલ
- કયા સજીવમાં હરિતદ્રવ્ય ધરાવતી લીલ અને કૂગ સાથે જોવા મળે છે ?
 (A) મશરૂમ (B) લાઈકેન (C) કળશપર્ણી (D) યુગ્લિના
- કયો સજીવ વાતાવરણમાંનો નાઈટ્રોજન લઈ શકે છે ?
 (A) ગાય (B) રાઈઝોબિયમ
 (C) લાઈકેન (D) વોર્ટિસેલા
- પ્રકાશસંશ્લેષણ માટે વનસ્પતિનો કયો ભાગ વાતાવરણમાંથી કાર્બન ડાયોક્સાઈડ લે છે ?
 (A) મૂળરોમ (B) પર્ણરંધ્ર (C) પર્ણશિરા (D) વજ્રપત્ર
- મનુષ્યનો પાચનમાર્ગ કયા ભાગેથી શરૂ થાય છે ?
 (A) અન્નનળી (B) મુખગુહા
 (C) સ્વાદુપિંડ (D) લાળગ્રંથિ
- મનુષ્યનો પાચનમાર્ગ કયા ભાગે અંત પામે છે ?
 (A) મુખગુહા (B) સ્વાદુપિંડ
 (C) મળદ્વાર (D) જઠર
- સ્ટાર્યનું સરળ શર્કરામાં રૂપાંતરણ..... દ્વારા થાય છે.
 (A) આયોડિન (B) લાળ
 (C) એસિડ (D) રસાંકુર
- પિત્તરસનો સ્નાવ કઈ ગ્રંથિ કરે છે ?
 (A) પિત્તાશય (B) સ્વાદુપિંડ
 (C) યકૃત (D) નાનું આંતરડું
- રેશમના કીડા કયા વૃક્ષ પર જોવા મળે છે ?
 (A) કપાસ (B) શેતૂર
 (C) અમરવેલ (D) કળશપર્ણી
- રેશમના કીડા ઉછેરવાની પદ્ધતિને શું કહે છે ?
 (A) એપિકલ્ચર (B) સેરીકલ્ચર
 (C) હોર્ટિકલ્ચર (D) વર્મીકલ્ચર
- કિલનિકલ થર્મોમીટર મહત્તમ °C સુધી તાપમાન માપી શકે છે.

- (A) 42 (B) 35 (C) 98.6 (D) 108
- સામાન્ય રીતે લેબોરેટરી થર્મોમીટરની રેન્જ હોય છે.
 (A) -10° થી 110°C (B) 0°C થી 100°C
 (C) -10°C થી 100°C (D) 0°C થી 100°C
- 25° C તાપમાનવાળા 1 લિટર પાણીને 75° C તાપમાનવાળા 1 લિટર પાણી સાથે મિશ્ર કરતા બનતાં મિશ્રણનું તાપમાન.....
 (A) 100°C
 (B) 75°C થી વધુ પરંતુ 100°C થી ઓછું.
 (C) 25°C
 (D) 25°C થી 75°C વચ્ચેનું.
- 60° C તાપમાન ધરાવતા લોખંડના ગોળાને, 60° C જેટલું જ તાપમાન ધરાવતા પાણીમાં મૂકવામાં આવે તો....
 (A) ઉષ્મા ગોળાથી પાણી તરફ વહે
 (B) ઉષ્મા પાણીથી ગોળા તરફ વહે
 (C) ગોળા તથા પાણી બંનેનું તાપમાન વધશે.
 (D) ઉષ્મા ગોળાથી પાણી તરફ કે પાણીથી ગોળા તરફ વહેશે નહીં.
- નીચેના પૈકી કયા ધ્રુવપ્રદેશ નજીકના પ્રદેશ નથી ?
 (A) ફીનલેન્ડ (B) કેનેડા (C) નોર્વે (D) કેન્યા
- ઉષ્ણકટિબંધનાં વર્ષાજંગલો નીચે પૈકી કયાં જોવા મળશે ?
 (A) કેન્યા (B) યુગાન્ડા
 (C) નાઈજેરિયા (D) આપેલા તમામ
- નીચેના પૈકી કયું પશ્ચિમ ઘાટના વર્ષાવનનું પ્રાણી છે ?
 (A) સિંહ જેવી પૂંછડી ધરાવતો વાનર
 (B) પૈંગ્વિન
 (C) ધ્રુવીય રીંછ (D) ટોઉકાન
- નીચે આપેલાં વિધાનો પૈકી કયું સાચું છે ?
 (A) શિયાળામાં પવન જમીનથી સમુદ્ર તરફ વહે છે.
 (B) ઉનાળામાં પવન જમીનથી સમુદ્ર તરફ વહે છે.
 (C) ભારતના દરિયાકાંઠા પર ચક્રવાત આવવાની સંભાવના છે.

1. ચંદેલોના મુખ્ય નગરોમાં કોનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (A) ખજુરાહો (B) કાલિંજર
 (C) મહોબા (D) કનોજ
2. ગઢવાલ રાજ્યની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?
 (A) મદનચંદ્ર (B) ગોવિંદચંદ્ર
 (C) ચંદ્રદેવ (D) જેજાકભુક્તિ
3. કયો પ્રદેશ અવંતિ અથવા ઉજ્જૈનીના રાજ્ય તરીકે જાણીતો હતો ?
 (A) માળવા (B) ચંદેલ
 (C) કનોજ (D) ગઢવાલ
4. ઈ.સ. 820માં પરમાર વંશની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?
 (A) સીયક (B) મુંજ
 (C) કૃષ્ણરાજ (D) ભોજ
5. નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ પરમાર વંશના શાસકોમાં થતો નથી ?
 (A) પરમહિંદેવ (B) સીયક
 (C) મુંજ (D) કૃષ્ણરાજ
6. વનરાજ ચાવડાએ કયું નગર વસાવ્યું હતું ?
 (A) અણહિલવાડ પાટણ (B) ભૃગુ કચ્છ
 (C) ભદ્રાવતી (D) સ્તંભતીર્થ
7. યુનેસ્કો વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઈટનો દરજ્જો ધરાવતી 'રાણીની વાવ' કોણે બનાવી હતી ?
 (A) મીનળ દેવી (B) રાણકદેવી
 (C) રાણી ઉદયમતિ (D) લક્ષ્મીબાઈ
8. "દાનસાગર" અને "અદ્ભુત સાગર" નામના ગ્રંથોની રચના કોણે કરી હતી ?
 (A) હેમચંદ્રાચાર્ય (B) બલ્લાલ સેન
 (C) કુમારપાળ (D) એકેય નહીં.
9. ગુલામવંશનો સાચો સ્થાપક કોને માનવામાં આવે છે ?
 (A) કુતુબુદ્દીન ઐબક (B) જલાલુદ્દીન
 (C) બહલોલ (D) ઇલ્તુત્મિશ
10. સૈન્યના ઘોડા અને સૈનિકોની વિશિષ્ટ ઓળખ માટે 'દાગ' અને 'ચહેરા' પદ્ધતિની શરૂઆત કયા વંશના શાસકે કરી ?
 (A) ગુલામ વંશ (B) ખલજી વંશ
 (C) તુગલક વંશ (D) સૈયદ વંશ
11. નીચેના પૈકી કઈ કૃતિ કવિ અમીર ખુશરોની રચના છે ?
 (A) કિરાતુલ-સદાયન (B) આશિકા
 (C) નૂહ (D) આપેલ તમામ
12. લોદી વંશની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?
 (A) ઇબ્રાહીમ લોદી (B) બહલોલ લોદી
 (C) ખિજખાં (D) ઇલ્તુત્મિશ
13. કોના સમયમાં સરકારી તંત્ર પૂરતી ટપાલ વ્યવસ્થા સૌપ્રથમ અસ્તિત્વમાં આવી હતી ?
 (A) મુહમ્મદ તુગલક (B) અલ્લાઉદ્દીન ખલજી
 (C) ખિજખાં (D) બહલોલ લોદી
14. મુહમ્મદ તુગલકના સમયમાં કયો આફ્રિકન મુસાફર ભારતની મુલાકાતે આવેલ ?
 (A) ઇબ્નબતુતા (B) ઇલ્તુત્મિશ
 (C) ખિજખાં (D) અલબુકર્ક
15. કયા શાસકને 'આંધના ભોજ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
 (A) હરિહર રાય (B) બુક્કારાય
 (C) કૃષ્ણદેવરાય (D) વિદ્યારણ્ય
16. "ઢાઈ દિન કા ઝોંપડા" શું છે ?
 (A) ગુરુદ્વારા (B) ધર્મશાળા
 (C) મંદિર (D) મસ્જિદ
17. કયા મુઘલ શાસકના સમયમાં ચિત્રકલાનો ખૂબ જ વિકાસ થયો હતો ?
 (A) અકબર (B) જહાંગીર
 (C) શાહજહાં (D) ઔરંગઝેબ
18. અકબરે કયા નગરને રાજધાની બનાવી હતી ?
 (A) દિલ્લી (B) આગ્રા
 (C) ફતેહપુર સિકી (D) બુલંદગઢ

N.M.M.S.
મૂલ્યાંકનલક્ષી આદર્શ પ્રશ્નપત્ર

પરીક્ષાનો સમય 11:00થી 14:00

બેઠક નં :

--	--	--	--	--	--	--

કુલ ગુણ : 180

કુલ સમય : 180 મિનિટ

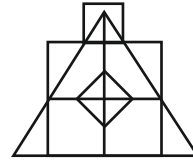
વિભાગ - 1 : માનસિક ક્ષમતા કસોટી

સૂચના : નીચે આપેલા 1થી 10 પ્રશ્નોમાં આંકડાઓને એક ચોક્કસ નિયમાનુસાર અંક શ્રેણીમાં ગોઠવવામાં આવેલ છે. તેમાં એક અંક ખૂટે છે તે સ્થાને પ્રશ્નાર્થ (?) મૂકેલ છે. જેમાં આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી બંધબેસતો અંક શોધો.

1. 4, 5, 9, 5, 6, 11, 6, 7, 13, 7, 8, ?
(A) 12 (B) 9 (C) 13 (D) 15
2. 48, 12, 24, 6, ?
(A) 12 (B) 24 (C) 3 (D) 6
3. 1, 4, 5, 8, ?, 12, ?, 16
(A) 8, 13 (B) 7, 13 (C) 9, 13 (D) 9, 15
4. 1, 3, 9, 27, 81, 243, ?
(A) 324 (B) 423 (C) 927 (D) 729
5. 5, 25, 125, ?
(A) 225 (B) 400 (C) 625 (D) 500
6. $\frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{5}, \frac{5}{6}, \dots$
(A) $\frac{6}{5}$ (B) $\frac{1}{5}$ (C) $\frac{5}{7}$ (D) $\frac{6}{7}$
7. 23789, 2378, 378, 37, ?
(A) 6.2 (B) 3 (C) 7 (D) 0
8. 91, 78, 65, ?, 39
(A) 48 (B) 44 (C) 52 (D) 50
9. 3, 6, 18, 72, ?
(A) 216 (B) 360 (C) 180 (D) 288
10. 1, 9, 8, 16, 15, 23, 22, ?
(A) 216 (B) 360 (C) 180 (D) 288

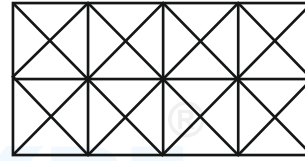
સૂચના : પ્રશ્ન નં. 11થી 15માં દર્શાવેલી આકૃતિમાં વધુમાં વધુ કેટલા ચોરસ છે તે જણાવો.

11.

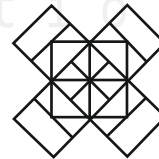
- (A) 5 (B) 6 (C) 7 (D) 8

12.

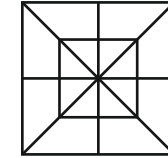
- (A) 11 (B) 21 (C) 24 (D) 26

13.

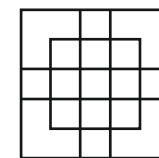
- (A) 22 (B) 20 (C) 18 (D) 14

14.

- (A) 8 (B) 9 (C) 10 (D) 12

15.

- (A) 18 (B) 19 (C) 25 (D) 27

પરીક્ષા તારીખ : 23/12/2018

પરીક્ષાનો સમય 3 કલાક

બેઠક નં :

--	--	--	--	--	--	--

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચના

- નીચે લખેલી સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો. ત્યારબાદ તમને આપવામાં આવેલ OMR ઉત્તરવહી પર જ જવાબ આપો.
- આ પેપરમાં નીચે મુજબના વિભાગો, પ્રશ્નોની સંખ્યા, સમય અને ગુણ છે.

વિભાગ	વિભાગનું નામ	પ્રશ્નક્રમાંક	સમય	ગુણ
1	માનસિક ક્ષમતા કસોટી	1થી 90	90 મિનિટ	90
2	શાળાકીય યોગ્યતા કસોટી	91થી 180	90 મિનિટ	90
	કુલ	180	180 મિનિટ	180
 - વિભાગ-2માં પ્રશ્નક્રમાંક 91થી 180 શાળાકીય કસોટી (ગણિત, વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજી તેમજ સામાજિક વિજ્ઞાન)ના છે.
 - તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 - રફવર્ક માટે આ પ્રશ્નપત્રમાં કોરા પેજ આપવામાં આવેલાં છે.
 - બંને વિભાગના જવાબો એક જ OMR SHEETમાં વિભાગવાર આપવાના રહેશે, આ બાબત ધ્યાનમાં રાખશો.
 - પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ OMR SHEET નિરીક્ષકશ્રીને પરત સોંપવાની રહેશે.
 - અનુવાદ કરેલા પ્રશ્નપત્રમાં ઉપસ્થિત થતા વિવાદની પરિસ્થિતિમાં ગુજરાતી પ્રશ્નપત્ર માન્ય ગણાશે.

વિભાગ - 1 : માનસિક ક્ષમતા કસોટી

સૂચના : નીચે આપેલા 1થી 10 પ્રશ્નોમાં આંકડાઓને એક ચોક્કસ નિયમાનુસાર અંકશ્રેણીમાં ગોઠવવામાં આવ્યા છે. તેમાં એક અંક ખૂટે છે તે સ્થાને પ્રશ્નાર્થ (?) મૂકેલ છે. જેમાં આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી બંધબેસતો અંક શોધો.

- 2, 6, 8, 16, 30, 54, ?
(A) 74 (B) 88 (C) 100 (D) 110
- 3, 10, ?, 30, 43
(A) 12 (B) 19 (C) 21 (D) 25
- 10, 14, 28, 32, 64, 68, 136, ?
(A) 28 (B) 32 (C) 64 (D) 132
- 3, 6, 10, 15, 21, ?, 36
(A) 16 (B) 10 (C) 15 (D) 28
- 17, ?, 31, 41, 53, 67
(A) 21 (B) 31 (C) 23 (D) 67
- 49, 48, 46, 43, 39, ?
(A) 44 (B) 42 (C) 35 (D) 34
- 1, 4, 9, 16, 25, ?
(A) 34 (B) 36 (C) 32 (D) 18
- 1, 7, 3, 14, 6, 21, 10, 28, ?
(A) 15 (B) 14 (C) 16 (D) 10
- 2, 5, 9, 8, 11, 15, 14, 17, 21, ?
(A) 27 (B) 25 (C) 23 (D) 20

તારીખ : 22/12/2019

પરીક્ષાનો સમય 3 કલાક

બેઠક નં :

--	--	--	--	--	--	--

સૂચના : નીચે આપેલા 1થી 10 પ્રશ્નોમાં આંકડાઓને એક ચોક્કસ નિયમાનુસાર અંક શ્રેણીમાં ગોઠવવામાં આવેલા છે. તેમાં એક અંક ખૂટે છે તે સ્થાને પ્રશ્નાર્થ (?) મૂકેલ છે. જેમાં આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી બંધબેસતો વિકલ્પ શોધો.

1.	7, 11, 13, 17, ? (A) 18 (B) 19 (C) 23 (D) 29
2.	5, 30, 180, ? , 6480 (A) 240 (B) 720 (C) 1080 (D) 2040
3.	25, 36, 49, ? , 81 (A) 72 (B) 68 (C) 78 (D) 64
4.	64000, 27000, 8000 ? (A) 1000 (B) 4000 (C) 6000 (D) 2000
5.	15, 27, 41 ? , 75 (A) 59 (B) 49 (C) 45 (D) 57
6.	5, 100, 15, 50, 45, ? , 135 (A) 55 (B) 35 (C) 25 (D) 75
7.	9, 13, 16, 17, 25, ? , 36 (A) 18 (B) 19 (C) 21 (D) 23
8.	7, 14, ? , 56, 112 (A) 25 (B) 27 (C) 28 (D) 54
9.	1001, ?, 27001, 64001, 125001 (A) 8000 (B) 8001 (C) 16000 (D) 16001
10.	40, 120, 200, ? , 360 (A) 280 (B) 380 (C) 240 (D) 260

તારીખ : 14/03/2021

પરીક્ષાનો સમય 3 કલાક

બેઠક નં :

--	--	--	--	--	--	--

સૂચના : નીચે આપેલા 1થી 10 પ્રશ્નોમાં આંકડાઓને એક ચોક્કસ નિયમાનુસાર અંક શ્રેણીમાં ગોઠવવામાં આવેલા છે. તેમાં એક અંક ખૂટે છે તે સ્થાને પ્રશ્નાર્થ (?) મૂકેલ છે. જેમાં આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી બંધબેસતો વિકલ્પ શોધો.

1.	1, 4, 9, ?, 25, 36 (A) 15 (B) 16 (C) 20 (D) 18
2.	2, 4, 13, 26, 24, 48, 35, ? (A) 46 (B) 70 (C) 72 (D) 60
3.	2, 5, 9, 14, 20, ? (A) 26 (B) 25 (C) 27 (D) 28
4.	17, 25, 41, 73, ? (A) 137 (B) 105 (C) 81 (D) 127
5.	1.1, 2.3, 3.5, 4.7, ? (A) 5.5 (B) 5.7 (C) 5.8 (D) 5.9
6.	$1, \frac{1}{3}, \frac{1}{9}, \frac{1}{27}, ?$ (A) $\frac{1}{36}$ (B) $\frac{1}{81}$ (C) 2 (D) $\frac{1}{45}$
7.	52, 26, 104, 52, 208, ? (A) 114 (B) 94 (C) 104 (D) 52
8.	80, 69, 60, 53, ? (A) 43 (B) 47 (C) 46 (D) 48
9.	$\frac{1}{2}, \frac{3}{4}, ?, \frac{7}{16}, \frac{9}{32}$ (A) $\frac{5}{8}$ (B) $\frac{5}{9}$ (C) $\frac{5}{6}$ (D) $\frac{6}{8}$
10.	1, 2, 5, ?, 17, 26 (A) 13 (B) 9 (C) 10 (D) 11

પરીક્ષા તારીખ : 17/04/2022

પરીક્ષાનો સમય 3 કલાક

બેઠક નં :

--	--	--	--	--	--	--

સૂચના : નીચે આપેલા 1થી 10 પ્રશ્નોમાં આંકડાઓને એક ચોક્કસ નિયમાનુસાર અંક શ્રેણીમાં ગોઠવવામાં આવેલા છે. તેમાં એક અંક ખૂટે છે તે સ્થાને પ્રશ્નાર્થ (?) મૂકેલ છે. જેમાં આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી બંધબેસતો વિકલ્પ શોધો.

1.	4, 9, 19, 34, ? (A) 44 (B) 49 (C) 54 (D) 59
2.	7, 14, 42, 168, ? (A) 336 (B) 504 (C) 672 (D) 840
3.	34, 33, 29, 20, ? (A) 4 (B) 16 (C) 12 (D) 10
4.	48, 12, 4, 2, ? (A) 1 (B) 2 (C) 0 (D) -1
5.	3, 10, 45, 220, ? (A) 545 (B) 995 (C) 1095 (D) 1075
6.	4, 7, 25, 10, ? , 20, 16, 19 (A) 13 (B) 15 (C) 14 (D) 17
7.	83, 73, 93, 63, ?, 93, 43 (A) 83 (B) 73 (C) 53 (D) 78
8.	11, 12, 13, 13, 15, ?, 17 (A) 14 (B) 16 (C) 17 (D) 19
9.	140, 68, 32, 14, ? (A) 5 (B) 6 (C) 7 (D) 8
10.	4, 27, 16, 125, 36, ? (A) 49 (B) 216 (C) 64 (D) 343

કુલ સમય : 180 મિનિટ

N.M.M.S. - 2023

કુલ ગુણ : 180

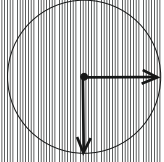
પરીક્ષા તારીખ : 12/02/2023

પરીક્ષાનો સમય 3 કલાક

બેઠક નં :

--	--	--	--	--	--	--

સૂચના : નીચે આપેલા 1થી 5 પ્રશ્નોમાં દરેકમાં ચાર આકૃતિઓ આપેલી છે. તે પૈકીની એક આકૃતિ બાકીની ત્રણ આકૃતિઓથી જુદી પડે છે. આ જુદી પડતી આકૃતિ શોધો.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

પરીક્ષા તારીખ : 17/04/2024

પરીક્ષાનો સમય 3 કલાક

બેઠક નં :

--	--	--	--	--	--	--

સૂચના : નીચે આપેલા 1થી 5 પ્રશ્નોમાં દર્શાવેલ સંખ્યાશ્રેણીમાં ખૂટતી સંખ્યા આપેલા વિકલ્પોમાંથી શોધો :

- 39, 31, 23, 15,
 (A) 6 (B) 7 (C) 8 (D) 9
- 6, 7, 13, 20, 33,
 (A) 53 (B) 46 (C) 36 (D) 96
- 4, 16, 64,, 1024
 (A) 80 (B) 128 (C) 256 (D) 512
- 17, 27, 47, 77,
 (A) 87 (B) 97 (C) 107 (D) 117
- 23, 32, 26,, 29, 40, 32, 44
 (A) 27 (B) 38 (C) 35 (D) 36

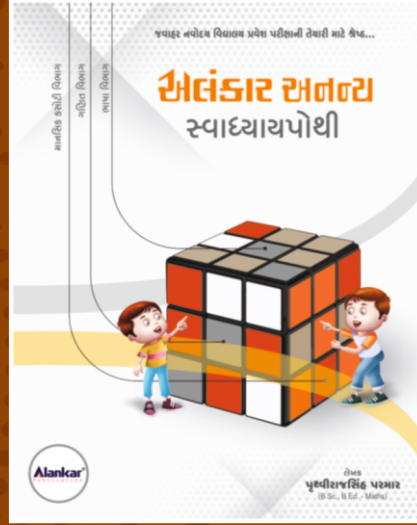
સૂચના : નીચે પ્રશ્ન 6થી 10માં આપેલ આકૃતિઓમાં એક સમાન રીતે સંખ્યા ગોઠવાયેલી છે. તેના આધારે આવતી સંખ્યા વિકલ્પોમાંથી શોધો :

- (A) 22 (B) 25 (C) 35 (D) 100
- (A) 6 (B) 5 (C) 4 (D) 3
- (A) 63 (B) 54 (C) 45 (D) 36

પ્રાથમિકનાં ધોરણો માટે પરીક્ષાલક્ષી પુસ્તકો

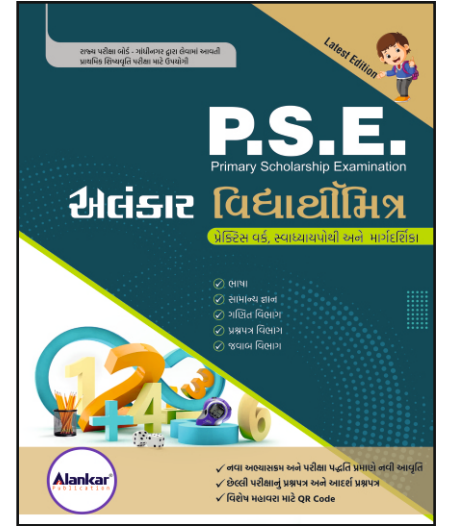
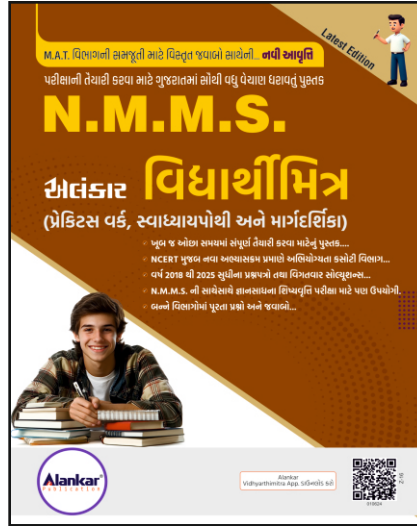
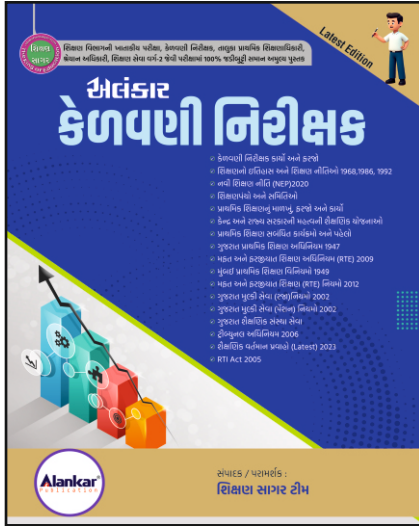
જવાહર નવોદય પ્રવેશ પરીક્ષાની શ્રેષ્ઠ તૈયારી માટે

શિક્ષણ સેવા વર્ગ-૨ માટે

નેશનલ મીન્સ કમ મેરિટ સ્કોલરશીપ પરીક્ષા માટે

પ્રાથમિક શિષ્યવૃત્તિ પરીક્ષા માટે

નવોદય, NMMS અને PSEની ડિજિટલ માધ્યમથી તૈયારી માટે ગૂગલ પ્લે સ્ટોર પરથી **Alankar Exam World App.** ડાઉનલોડ કરો.

Alankar
Publication

Contact us.

972 643 7575, 955 804 7575
alankarpublishment@yahoo.com
www.alankarpublishment.com
Like us on alankar publication

011125

Z-18